

***Sertificētu sugu un biotopu aizsardzības
jomas ekspertu atzinums par plānotās
darbības ietekmi uz aizsargājamiem mežu
un virsāju, zālāju, tekošu saldūdeņu
biotopiem***

Rīga, 2026. gada februāris

INSPIRING
ENVIRONMENT

Sertificētu sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinums par plānotās darbības – vēja elektrostaciju parka “Valka” un saistītās infrastruktūras izbūves Valkas novada Valkas pagastā ietekmi uz aizsargājamiem mežu un virsāju, zālāju, tekošu saldūdeņu biotopiem

Pasūtītājs:

SIA “EWE Neue Energien 1”, reģistrācijas Nr. 40203559480
Marijas iela 2, Rīga, LV-1050

Izpildītājs:

SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, reģistrācijas Nr. 40003374818
Vīlandes iela 3-6, Rīga, LV-1010

Ekspertīzes veicēji:

Toms Daniels Čakars, sertifikāta Nr. 182
Margita Deičmane, sertifikāta Nr. 024

1. Biotopu grupas, par kurām sniegts atzinums:

meži un virsāji, zālāji, tekoši saldūdeņi, vērtēta arī dižkoku sastopamība

2. Pētāmās teritorijas apsekošanas datums un meteoroloģiskie apstākļi, apsekošanas ilgums, atrašanās vieta un izpētes metodes

Atzinumā lietoti termini:

Izvērtējuma teritorija – ietver plašāku vienlaidus areālu, kas nosedz visu plānotā vēja elektrostaciju parka “Valka” (turpmāk tekstā – VES parks) teritoriju, ietverot arī zemes vienības, kurās nav plānota paredzētā darbība - VES parka un ar to saistītās infrastruktūras izbūvi Valkas novada Valkas pagasta teritorijā.

Izpētes teritorija – konkrēti potenciālo VES izbūves laukumi un tiem piegulošās platības, kas apsekotas dabā vai izvērtētas pieejamajos datos, kā arī ar VES parku saistītā infrastruktūra, kas ietver plānotos pievedceļus (esošos valsts nozīmes, pašvaldību, vietējos vai LVM meža ceļus, kā arī jaunbūvējamus ceļus) un elektropārvades kabeļlīniju trases.

Izpētes teritorija apsekota, apmeklējot un/vai, izvērtējot iespējamās ietekmes teritorijas – plānoto VES novietņu un izbūves laukumu platības, kā arī plānotos jaunbūvējamus ceļus un kabeļtrases (pieņemot, ka ceļu trašu platums būs līdz 25 m un kabeļtrases tiks izvietotas plānoto ceļu trasē un esošo ceļu nodalījuma joslā). Apsekoti arī līdz 50 m joslā ap infrastruktūru esošie potenciālie biotopi un Dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” (turpmāk tekstā – DDPS “Ozols”) reģistrētie ES nozīmes aizsargājami biotopi un izvērtēts, vai līdz 180 m joslā ap infrastruktūru varētu būt vai ir konstatēti slapjo apstākļu ES nozīmes aizsargājami biotopi. Apsekota 30 m plata josla gar plānotajām kabeļtrasēm. Izpētes teritorijas atrašanās vietu, izvērtētās novietnes un infrastruktūras konfigurāciju skat. 1., 2. attēlā.

Izvērtējums veikts 2024. gada veģetācijas sezonā, kad apsekots VES parka sākotnējais izvietojums un ar to saistītā infrastruktūra, un 2025. gada veģetācijas sezonā, kad apsekots VES parka precizētais izvietojums (skat. 2. attēlu). Apsekojumu ietvaros ievākta informācija par dabas vērtībām plānotās darbības teritorijā un sniegta informācija paredzētās darbības plānotājiem, norādot VES novietnes,

ceļu un kabeļu posmus, kuros iespējama ietekme uz īpaši aizsargājamām (ĪA) sugām un ES nozīmes aizsargājamiem biotopiem.

Apsekojumu datumi un apsekojumu veicēji:

04.06.2024.– Margita Deičmane

25.06.2024.– Toms Daniels Čakars

02.04.2025.– Toms Daniels Čakars

01.10.2025.– Margita Deičmane

04.11.2025.– Toms Daniels Čakars

Kopējais apsekojumu laiks - ~30 cilvēkstundas.

Meteoroloģiskie apstākļi visās apsekojumu dienās piemēroti apsekojumu veikšanai un situācijas novērtējumam (apsekojumi notiek veģetācijas sezonas ietvaros, laika apstākļi bez nokrišņiem).

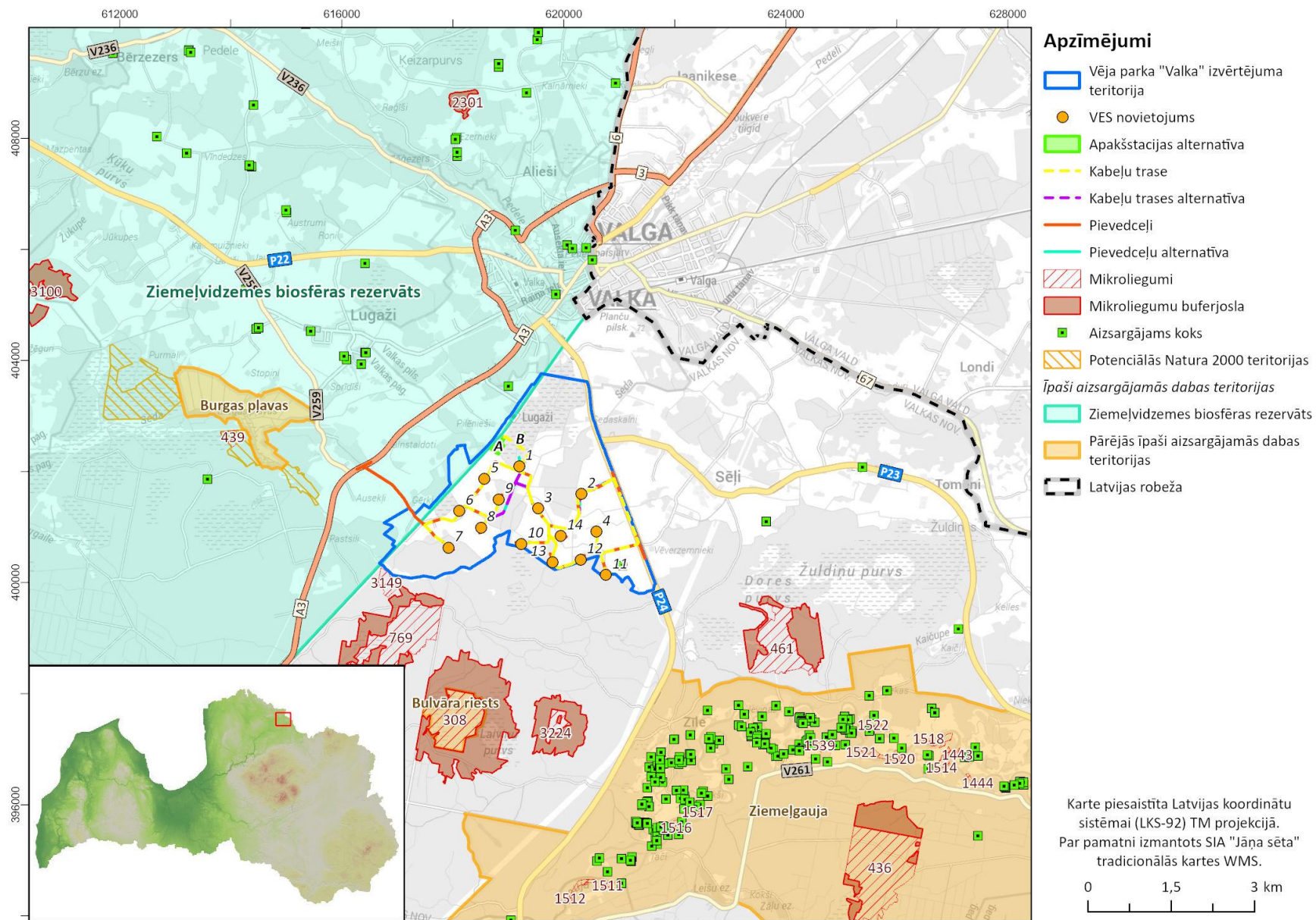
Teritorijas apsekojumā un informācijas fiksēšanā izmantotas planšetdatoros vai viedtālrunos iebūvētās GPS iekārtas un aplikācija ESRI FieldMaps, apsekojumu laikā veikta objektu un situācijas fotofiksācija.

Papildus informācijas ievākšanai dabā, teritorijas izpētē izmantoti dati no DDPS "Ozols", (kartēs izmantoto datu lejupielāde 20.08.2025.) un citiem avotiem.

Biotopu izvērtēšana un apsekošana veikta atbilstoši Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (šobrīd Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija) apstiprinātai un Zemkopības ministrijas saskaņotai „ES nozīmes biotopu izplatības un kvalitātes apzināšanas un darbu organizācijas metodikai”¹. Aizsargājamo sugu un biotopu statuss noteikts saskaņā ar Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumiem Nr. 350 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu” un Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumiem Nr. 396 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”.

Atzinums sagatavots atbilstoši Ministru kabineta 2010. gada 30. septembra noteikumu Nr. 925 “Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības” prasībām.

¹ <https://www.daba.gov.lv/lv/biotopu-kartesanas-metodikas-0>

1. attēls. Izvērtējuma teritorijas, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un mikroliegumu novietojums.

3. Teritorijas statuss atbilstoši aizsargājamām dabas teritorijām noteiktajam statusam, aizsargājamās teritorijas funkcionālā zona, kurā atrodas pētāmā teritorija, ja tā atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā

Saskaņā ar DDPS „Ozols” pieejamo informāciju, izpētes teritorija un paredzētās darbības vietas daļēji atrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas “Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts” neitrālajā zonā un zonā, kur atļauts uzstādīt vēja elektrostacijas bez augstuma ierobežojuma. Izpētes teritorijās nav izveidoti mikroliegumi.

Līdz 3,0 km attālumā no plānotā VES parka atrodas trīs īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk – ĪADT): Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, dabas liegums “Burgas pļavas”, aizsargājamo ainavu apvidus “Ziemeļgauja”, kā arī pieci mikroliegumi, kas izveidoti putnu sugu aizsardzībai. Mikroliegums “Bulvāra riests” ir Natura 2000 teritorija.

ĪADT un mikroliegumu izvietojumu skat. 1. attēlā. Informācija par īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām apkopota 1. tabulā.

1. tabula. Izpētes teritorijas tuvumā esošās ĪADT, dabas pieminekļi un mikroliegumi

Nosaukums	Statuss	Attālums no izpētes teritorijas	Izveidošanas kritēriji
Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts	Biosfēras rezervāts	Daļēji pārklājas ar IVN teritoriju	Starptautiski nozīmīgu dabisko ekosistēmu un ar tām saistīto kultūras vērtību saglabāšanai
Burgas pļavas	Dabas liegums	2,0 km uz ziemeļrietumiem no IVN teritorijas un 3,0 km no VES 6	Ī.A. sugu un biotopu aizsardzībai
Ziemeļgauja	Aizsargājamo ainavu apvidus	1,4 km uz dienvidaustrumiem no IVN teritorijas un 2,1 km no VES 11	Ī.A. sugu (izņemot putnu) un biotopu aizsardzībai

Dabas liegums “**Burgas pļavas**” (teritorijas kods LV0532600) atrodas aptuveni 2,0 km attālumā ziemeļrietumu virzienā no plānotā vēja parka teritorijas, Valkas novada Valkas pagastā. Dabas lieguma platība ir 183,3 ha, tas izveidots 2004. gadā. Kopš 2004. gada dabas liegums ir iekļauts Eiropas Savienības aizsargājamo dabas teritoriju tīklā Natura 2000 kā B kategorijas teritorija, kas izveidota, lai nodrošinātu aizsardzību teritorijā sastopamajām ES Putnu direktīvas 1.pielikuma sugām, kas ir arī Latvijas īpaši aizsargājamās sugas “Burgas pļavas” ir nozīmīga putnu aizsardzības teritorija. Dabas liegumā atrodas lielākais zināmais ķikutu riests Valkas novadā, kā arī ir ļoti augsts griežu blīvums. Dabas liegumā satopami 4 Eiropas nozīmes aizsargājami biotopi: 6450 *Palieņu zālāji*, 6510 *Mēreni mitras pļavas*, 6410 *Mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs* un 6430 *Eitrofas augsto lakstaugu audzes*, kā arī sastopamas 2 Latvijā īpaši aizsargājamas augu sugas un 16 īpaši aizsargājamas putnu sugas, no kurām 15 ir Putnu direktīvas I pielikuma sugas.

Dabas liegumam ir izstrādāts un apstiprināts dabas aizsardzības plāns 2006.-2016. gadam. Dabas liegumam nav izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, tā aizsardzības prasības nosaka Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264. “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” un Ministru kabineta 2023. gada 21. novembra noteikumi Nr. 674 "Noteikumi par dabas liegumiem". Dabas liegums ietilpst Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā.

Aizsargājamo ainavu apvidus **“Ziemeļgauja”** (teritorijas kods LV0600700) atrodas 1,4 km attālumā dienvidaustrumu virzienā no plānotā vēja parka teritorijas, Valkas novada Valkas pagastā. Aizsargājamo ainavu apvidus platība ir 21749 ha, tas izveidots 2004. gadā. Kopš 2004. aizsargājamo ainavu apvidus Eiropas Savienības aizsargājamo dabas teritoriju tīklā Natura 2000 kā C tipa teritorija – teritorija, kas izveidota sugu un biotopu aizsardzībai. Šī ir unikāla teritorija gar dabisku, neregulētu upi Gauju ar vecupju sistēmu, botāniski vērtīgām pļavām, veciem jaukiem un lapkoku mežiem. Veido plašu vērtīgu dabas teritoriju kompleksu, kas turpinās Igaunijā. Visā posmā sastopami unikāli, mazpārveidoti, vietām vēl arvien tradicionāli un ekstensīvi apsaimniekoti biotopi - neregulētā un ļoti likumainā Gaujas gultne ar tās vecupju tīklu, izcili daudzveidīgas pļavas un meži ar nozīmīgām vecu platlapju audžu platībām. Putniem nozīmīgā vieta. Teritorijā konstatēti tādi ES Biotopu direktīvas biotopi kā – 3150 *Eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju*, 3260 *Upju straujtecēs un dabiski upju posmi*, 6120* *Smiltāju zālāji*, 6270* *Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas*, 6450 *Palieņu zālāji*, 6530* *Parkveida pļavas un ganības*, 8210 *Karbonātisku pamatiežu atsegumi*, 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži*, 9020* *Veci jaukti platlapju meži* u.c. Teritorijā sastopams liels skaits aizsargājamo augu un dzīvnieku sugu.

Aizsargājamo ainavu apvidum ir izstrādāts un apstiprināts dabas aizsardzības plāns 2007.-2017. gadam, kas pagarināts līdz 2022. gadam. Aizsargājamo ainavu apvidus aizsardzības prasības nosaka Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264. *“Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”*, Ministru Kabineta 2024. gada 26. novembra noteikumi Nr. 749 *“Noteikumi par aizsargājamo ainavu apvidiem”* un Ministru Kabineta 2008. gada 20. novembra noteikumi Nr. 957 *“Aizsargājamo ainavu apvidus “Ziemeļgauja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”*.

ĪADT, mikroliegumu un dabas pieminekļu izvietojumu skat. 1. attēlā.

Aizsargājamo dabas teritoriju raksturojumam izmantota informācija no šādiem avotiem:

- Informācija par mikroliegumiem: DDPS “Ozols”, <https://ozols.gov.lv/ozols> (pēdējā datu lejupielāde - 08.08.2025.)
- Informācija par ĪADT: <https://www.daba.gov.lv/lv/par-ipasi-aizsargajamam-dabas-teritorijam>
- Papildu informācija par ĪADT: Natura 2000 teritoriju nacionālā aizsardzības un apsaimniekošanas programma 2018–2030, LIFE11 NAT/LV/000371 - "NAT-PROGRAMME", 2017."

4. Atzinuma sniegšanas mērķis un paredzētās darbības apraksts

Atzinums sagatavots par plānoto VES parka “Valka” izbūvi, plānots izbūvēt līdz 15 jaunākās paaudzes lielas jaudas VES, kur vienas VES nominālā ražošanas jauda varētu sasniegt 8,0 MW. Uzstādāmo VES modelis un tā tehniskie raksturlielumi šobrīd vēl nav noteikti, tomēr paredzams, ka tas varētu būt kāds no Enercon, Vestas, Siemens-Games, General Electric vai Nordex jaunākajiem modeļiem.

Paredzētās darbības ietvaros plānota VES izbūve, kas paredz tehnoloģisko/montāžas laukumu izveidi, VES uzstādīšanu atbilstoši plānotajam izvietojumam, jaunu pievedceļu izbūvi vai esošo pārbūvi, un elektropārvades kabeļu izbūvi. Plānoto elektrostaciju, plānoto pievedceļu un elektropārvades kabeļu izvietojumu skat. 2.-15. attēlā.

Pie katras izbūvējamās VES ir plānots izveidot montāžas laukumu. Montāžas laukuma izmērs un konfigurācija ir atkarīga no izbūvējamā VES modeļa, montāžas procesā pielietotās tehnikas, izbūves

teritorijas novietojuma, zemes virsmas augstuma izmaiņām, loģistikas risinājumiem, rotora montāžas risinājumiem, kā arī cita veida procesu ierobežojošiem elementiem, piemēram, saglabājamu atsevišķi stāvošu koku novietojuma u.c. Katra montāžas laukuma provizoriskā izpētes platība (atmežojamā teritorija) ir aptuveni 1,4 ha (ņemot vērā montāžas laukumu, tajā esošo pievedceļu un sāngrāvjus ap laukuma un pievedceļa perimetru). Montāžas laukuma konfigurācija tiek plānota individuāli katrai lokācijai, tomēr apsekojuma izvērtējumam tiek pieņemts, ka montāžas laukums ir taisnstūrveida, ar plašāku novietnes daļu un šauru, garu astes daļu. Tā garums ir aptuveni 250 m un platums līdz 70 m.

Teritorijās, kur ir plānota jaunu ceļu un montāžas laukumu būvniecība, kā arī VES pamatu izbūves vietās pirms būvdarbu uzsākšanas plānots noņemt augsnes virskārtu. Tāpat tiks vērtēta nosusināšanas vai virszemes ūdens novadīšanas grāvju izveidošanas nepieciešamība ap montāžas laukumiem vai pievedceļiem, un tie tiks ierīkoti tikai tādā gadījumā, ja dabiskās drenāžas apstākļi vai esošās nosusināšanas sistēmas nodrošinātie mitruma apstākļi būs nepietiekami gruntsūdens vai virszemes ūdens novadīšanai no montāžas laukuma vai pievedceļa.

Atbilstoši VES ražotāju noteiktajām prasībām, visiem pievedceļiem ir jābūt vismaz 6 m platiem (taisnos, līdzenos ceļa posmos vismaz 4,5 m). Paredzams, ka esošie autoceļi tiks pārbūvēti to esošo koridoru platumā, ja vien tas nav mazāks par 6 m. Sagaidāms, ka jaunbūvējamie autoceļi tiks veidoti no grants un šķembu materiāla. Konkrētie tehniskie risinājumi un darbu apjoms tiks noteikti, izvērtējot katra autoceļa posma tehnisko stāvokli. Paredzams, ka esošo autoceļu posmos, kuru malās šobrīd ir izveidoti grāvji nosusināšanai un lietus ūdens novadīšanai no ceļa, tie tiks saglabāti, nepieciešamības gadījumā, veicot to tīrīšanu un profilēšanu. Pārbūvējot esošos autoceļus, kuru malās šobrīd nav izveidoti grāvji nosusināšanai un lietus ūdens novadīšanai no ceļa, kā arī izbūvējot jaunus autoceļus, tiks vērtēta grāvju izveidošanas nepieciešamība, un tie tiks ierīkoti tikai tādā gadījumā, ja dabiskās drenāžas apstākļi būs nepietiekami tehnoloģiskās nosusināšanas vai lietus ūdens novadīšanai no ceļa.

VES un saistītās infrastruktūras izbūvei tiks izmantoti tradicionāli būvniecības materiāli, piemēram, smilts, grants un šķembas ceļu un laukumu būvniecībai, betons un tērauds staciju pamatu izbūvei. Būvniecības un ekspluatācijas laikā netiek paredzēta dabas resursu ieguve. Tāpat paredzams, ka VES parka ekspluatācijas laikā netiks patērēti ūdens resursi, siltums un radīti notekūdeņi, kā arī netiks radīts gaisa, grunts vai ūdens piesārņojums. VES parka būvniecības laikā piesārņojums var rasties būvniecības tehnikas izmantošanas rezultātā, tomēr paredzams, ka būvdarbu veikšanas laikā tiks nodrošināti pasākumi vides piesārņojuma novēršanai. Nozīmīgākās paredzamās fizikālās ietekmes VES ekspluatācijas laikā ir troksnis, vibrācijas un izraisītā mirguļošana.

Saražotās elektroenerģijas nodošanai kopējā elektropārvades tīklā ir paredzēts izbūvēt jaunas elektropārvades kabeļu līnijas, kuras, ievērojot *Enerģētikas likuma* 21. panta nosacījumus, iespēju robežās ir paredzēts izvietot jaunbūvējamo pievedceļu un esošo autoceļu nodalījuma joslās. VES parka saražoto elektroenerģiju paredzēts nodot kopējā elektropārvades tīklā caur pieslēgumu pie gaisvadu elektropārvades 110 kV līnijas, VES "Valka" teritorijas ziemeļu daļā, izbūvējot jaunu augstsprieguma apakšstaciju. Daļu saražotās elektroenerģijas paredzēts uzkrāt, teritorijā izbūvējot elektroenerģiju uzkrājošo bateriju sistēmu (BESS). Pasūtītājs paredzējis vairākas apakšstaciju un BESS alternatīvas – "A" zemes vienībā ar kad. nr. 94880090078 un "B" zemes vienībā ar kad. nr. 948801000708001.

Paredzams, ka piekļuve plānotajam VES parkam būvniecības un ekspluatācijas laikā tiks nodrošināta pa valsts galveno autoceļu A3 Inčukalns – Valmiera – Igaunijas robeža un valsts reģionālo autoceļu P24 Smiltene – Valka, kā arī pa jaunbūvētajiem pievedceļiem.

5. Vispārīgs pētāmās teritorijas apraksts, arī informācija par teritorijas reljefu un mikroreljefu, hidroloģisko režīmu, sastopamajiem biotopiem un attiecīgās grupas sugām, kā arī apsaimniekošanu, norādot dabisko, daļēji dabisko un antropogēnas izcelsmes platību īpatsvaru

Pētāmā teritorija atrodas Valkas novada Valkas pagasta robežās. Ģeomorfoloģiski tā iekļaujas Ziemeļvidzemes zemienes Sedas līdzenumā un Sakalas augstienes Ērgemes paugurainē. Apkārtnē pārsvarā izplatīti glaciolimniskie – smilšainie un boreālie - kūdras nogulumu, kas aizņem salīdzinoši lielas platības pārmitrās lauksaimniecībā izmantojamo zemju platībās un meža teritorijās Sedas upes tuvumā. Teritorijas ziemeļdaļā, Sedaskalnu apkārtnē un virzienā uz Valkas pusi sastopami glaciofluviālie nogulumu – smilts, grants, oļi. Uz dienvidiem no teritorijas izplatīts kāpu reljefs, un sastopami eolie nogulumu – vēja pārpūstas iekšzemes kāpas. Sedas upes krastos un tās palienē sastopami aluviālie nogulumu – smilts, grants, oļājs, arī dūņas. Reljefs mainās robežās no 50 m v.j.l. Sedas lejtecē teritorijas dienvidrietumos līdz 67 m v.j.l. paugurainās lauksaimniecības zemēs teritorijas austrumos. VES parka teritorijas centrālā daļa Sedas upes un pieguļošo meliorēto lauksaimniecības zemju apkārtnē ir līdzena, 52-55 m v.j.l. robežās. Šajās upes palienēs izplatītas aizaugošanas ilggadīgo zālāju platības, bet teritorijas perifērijā uz lēzeniem pauguriem ierīkotas aramzemju platības. Teritoriju virzienā no ziemeļaustrumiem uz dienvidrietumiem šķērso Sedas upe, kas visā posmā ir meliorēta un stipri pārveidota. VES parkā nav dabisku ezeru.

Kopumā teritorija raksturojama kā intensīvi apsaimniekotu lauksaimniecības zemju platību ar ekstensīvi apsaimniekotām zālāju platībām Sedas upes tuvumā un intensīvi apsaimniekotu, pārsvarā fragmentāru meža zemju platību teritorija. Dominē meža zemes, kas veidojušās vēsturiskajās, pārmitrajās lauksaimniecības zemēs.

6. Īss piegulošās teritorijas raksturojums

Rietumos, ziemeļos un austrumos no izvērtējuma teritorijas atrodas lauksaimniecībā izmantojamo zemju platības, Sedas upes apkārtnē un tālāk no tās, viensētu apbūve un ciemi Valkas pilsētas tuvumā – Lugaži, Sēļi. Vietām sastopamas fragmentāras meža zemju platības. Uz dienvidiem sākas valsts mežu masīvs ar ilglaicīgām meža teritorijām un iekšzemes kāpu masīvu. Tālāk uz dienvidaustrumiem atrodas Gaujas upe ar vecupēm un ilglaicīgām zālāju platībām tās krastos, tajā skaitā parkveida pļavām ar lielu daudzumu vecu un lielu dimensiju ozolu.

7. Konstatētās īpaši aizsargājamās sugas vai sugu grupas un to izplatības īpatnības, norādot izmantotos informācijas avotus, noteikšanas metodiku un vērtēšanas kritērijus, kā arī esošie un potenciālie apdraudošie faktori apsekotajā teritorijā un to ietekmes vērtējums

Atbilstoši DDPS "Ozols" pieejamai informācijai, Izvērtējuma teritorijā konstatētas atsevišķas Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumu Nr. 396. „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo sugu sarakstu” 1. pielikuma (Īpaši aizsargājamo sugu saraksts) sugu atradnes: sēnes – lakas plakanpiepe *Ganoderma lucidum*; augi – gada staipeknis *Lycopodium annotinum*, vāļišu staipeknis *Lycopodium clavatum*, apdzira *Huperzia selago*, meža silpurene *Pulsatilla patens*, parastais plakanstaipeknis *Diphasiastrum complanatum*, plankumainā dzegužpirkstīte *Dactylorhiza maculata*; kā arī fiksēti putnu sugu novērojumi.

Apskojumu laikā 2024. un 2025. gadā fiksētas vaskulāro augu, ķērpju, sūnu, sēņu un bezmugurkaulnieku sugas, kas saistītas ar ekspertu kompetencē esošajiem aizsargājamo biotopu veidiem kā to raksturojošās sugas vai dabisko meža biotopu indikatorsugas un speciālistu sugas. Vaskulāro augu sugu noteikšanā un nomenklatūrā izmantota enciklopēdija "Latvijas augi" (Priedītis, 2014), pārējo sugu – metodiskie materiāli par dabisko meža biotopu indikatorsugām (Liepiņa, 2018; Moisejevs, 2018, Valainis 2018). Teritorijā konstatētās īpaši aizsargājamās sugas (ĪAS I, II – atbilstoši

Ministru Kabineta noteikumu pielikuma numuram)², sugas, kam veidojams mikroliegums (MIK)³, kā arī reti sastopamās, dabisko meža biotopu indikatorsugas (DMB IS) un speciālistu sugas (DMB SS) atzīmētas 2. tabulā, grupējot alfabētiskā secībā pēc latīniskā nosaukuma⁴. Sugu atradņu punkti, kas atrodas izpētes teritorijā, attēloti kartēs (skat. 3.-15. attēlu). Apsekojumos konstatēto reto un īpaši aizsargājamo sugu atradņu telpisko datu kopa iesniegta Dabas aizsardzības pārvaldei kopā ar šo atzinumu.

Novērtējums par sugas sastopamību valstī, tipiskajiem biotopiem un ekoloģiskajām prasībām veikts, izmantojot informāciju no DDPS "Ozols", portāla www.dabasdati.lv, sugu noteicējiem, materiālus no sugu izvērtējumiem atbilstoši IUCN kategorijām projektā "LIFE for Species" u.c. ekspertu rīcībā esošus materiālus.

2. tabula. Konstatētās īpaši aizsargājamās sugas izpētes teritorijā (atradnes kartē skat. 3.-15. attēlā)

Nosaukums	Sugu grupa, aizsardzības kategorija, IUCN ⁵ vērtējums	Reģistrēto atradņu skaits izpētes teritorijā
Kastaņbrūnā artonija <i>Arthonia spadicea</i>	Ķērpis: ĀAS I, DMB IS, LC	1
Hellera bārkstkausiņa (ķīļlape) <i>Crossocalyx hellerianus</i> (<i>Anastrophyllum hellerianum</i>)	Sūna: ĀAS I, MIK, DMB SS, LC	5
Stāvlapu dzegužpirkstīte <i>Dactylorhiza incarnata</i>	Ziedaugš: ĀAS I, LC	1
Spožā skudra <i>Lasius fuliginosus</i>	Bezmugurkaulnieks: ĀAS I, LC	1
Maigā mīkstpore <i>Leptoporus mollis</i>	Sēne: DMB SS, -	1
Gada staipekņis <i>Lycopodium annotinum</i>	Paparžaugs: ĀAS II, LC	7
Zeltainā krokaine <i>Pseudomerulius aureus</i>	Sēne: DMB SS, -	1
Alu spulgsūna <i>Schistostega pennata</i>	Sūna: ĀAS I, NT	5

Kastaņbrūnā artonija *Arthonia spadicea* – visā Latvijā bieži sastopama suga, kuras dzīvotne ir ēnaini biotopi ar stabilu, augstu mitrumu. Suga bieži sastopama tādos ES aizsargājamajos meža biotopos kā 9080* *Staignāju meži* un 91E0* *Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži)*. Sugas dzīvotnes apdraudošie faktori ir saistīti ar mikroklimata izmaiņām, piemēram, mitruma samazināšanās mežaudžu nosusināšanas rezultātā vai dzīvotnei piegulošo mežaudžu nociršana, kā ietekmē dzīvotnes audzē palielinās izgaismojuma apstākļi, un pastiprinās izžūšana. Suga ir aizsargājama un tiek izmantota kā DMB indikatorsuga, tomēr kopumā suga Latvijā netiek uzskatīta par apdraudētu.

Hellera bārkstkausiņa (ķīļlape) *Crossocalyx hellerianus* (*Anastrophyllum hellerianum*) – sūnu suga, kas sastopama dabiskos, netraucētos mežos ar skujkoku kritalām. Priekšnoteikums dzīvotnes piemērotībai sugas ilglaicīgai klātbūtnei ir mirusī skujkoku koksne dažādās sadalīšanās pakāpēs. Latvijā suga novērota visā teritorijā ilglaicīgu mežu masīvos, mežaudzēs, kurām raksturīgas dabiskiem mežiem tipiskas struktūras – mirusi koksne dažādās sadalīšanās pakāpēs. Suga visbiežāk sastopama boreālo mežu klases mežaudzēs ar stabilu, mitru mikroklimatu. Mežaudzes var būt gan audzes uz

² Ministru Kabineta noteikumi Nr. 396, 14.11.2000. "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo sugu sarakstu"

³ Ministru Kabineta noteikumi Nr. 940, 18.12.2012. "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu"

⁴ Primāri lietoti sugu nosaukumi atbilstoši zinātniskajai nomenklatūrai; gadījumos, kad sugas zinātniskais nosaukums atšķiras no normatīvajos aktos lietotā, iekavās dots normatīvajos aktos iekļautais nosaukums.

⁵ Novērtējums pēc IUCN (International Union for Conservation of Nature) kritērijiem Latvijas Sarkanās Grāmatas 3. izdevuma ietvaros, projekta "LIFE FOR SPECIES" materiāli <https://sarkanagramata.lu.lv/par-projektu/materiali/> LC – *Least Concern* – droša suga, NT – *Near Threatened* – gandrīz apdraudēta suga, VU – *Vulnerable* – jutīga suga, EN – *Endangered* – apdraudēta suga, CR – *Critically Endangered* – kritiski apdraudēta suga

minerālaugsnēm ar bagātīgu egles piemistrojumu, gan purvaini un susināti Boreālās klases meži. Sugu apdraud dabisku, ilgstoši netraucētu mežu izciršana.

Stāvlapu dzegužpirkstīte *Dactylorhiza incarnata* – visā Latvijā samērā bieži sastopama (bet retāk kā Baltijas dzegužpirkstīte) suga. Sastopami atsevišķi eksemplāri un grupas mitrās un purvainās pļavās, retāk purvos un krūmājos. Minerālsāļiem bagātās pļavās ar skraju veģetāciju var būt sastopama lielā skaitā. Populācijas negatīvi ietekmē saimnieciskā darbība biotopā, dažviet arī izplūkšana.

Spožā skudra *Lasius fuliginosus* – visā Latvijā bieži sastopama suga. Skudra ligzdas veido atsevišķi augošu koku dobumos un pie koku saknēm. Pārsvārā apdzīvo lapu kokus, visbiežāk ozolus un liepas, reizēm arī dobus skujkokus, retos gadījumos dzīvo koka māju pamatos. Vairāki koki var būt savstarpēji saistīti ar ejām. Sugas izplatību apdraud vecu, dobumainu koku trūkums, sugai piemērotu koku iznīcināšana.

Maigā mīkstspore *Leptoporus mollis* – diezgan reti sastopama suga. Aug uz atmirušiem skujkokiem – kritālām, celmiem, stubeņiem, sausokņiem. DMB speciālā biotopu suga. Sugas izplatība saistāma ar meža ilglaicību un atbilstoša izmēra struktūru klātbūtni mežaudzē. To apdraud mežu izciršana, fragmentācija un mirušās koksnes izvākšana.

Gada staipeknis *Lycopodium annotinum* – Latvijā sastopams bieži visā valsts teritorijā, dažādos skujkoku un jauktos koku mežos. Suga bieži veido dažāda lieluma klājeniskas audzes. Suga bieži sastopama nosusināšanas ietekmētos biotopos – gar grāvjiem, kā arī susinātos kūdrājos. Gada staipekņa *Lycopodium annotinum* atradnes ārpus tipiskiem dabisku mežu biotopiem uzskatāmas par ietekmētu (degradētu) biotopu indikatoriem un liecina par intensīvu susināšanas ietekmi.

Zeltainā krokaine *Pseudomerulius aureus* – suga Latvijā konstatēta samērā reti, saistīta ar ilglaicīgiem boreālajiem un purvainajiem mežiem, kuros sastopamas lielu dimensiju skujkoku kritālas. Sugai nepieciešami netraucēti meži ar pastāvīgi mitru mikroklimatu un pietiekamu mirušās koksnes kontinuitāti. Sugu apdraud dzīvotņu fragmentācija, nosusināšana un mirušās koksnes trūkums mežaudzēs.

Alu spulgsūna *Schistostega pennata* – Latvijā sastopama ļoti reti, Vidzemē un Ziemeļlatgalē, noēnotās un mitrās smilšakmens alās un uz izgāztu koku saknēm. Raksturīga noēnotiem un mitriem egļu un priežu-egļu mežiem. Sugas dzīvotnes apdraudošie faktori ir smilšakmens alu biotopu postīšana, skrāpējot uzrakstus alu sienās un veicinot smilšakmens virskārtas eroziju, kā arī saimnieciskā darbība piemērotos mitros mežos, izvācot mirušo koksni un veicinot mikroklimata izmaiņas mežaudžu fragmentācijas ietekmē.

8. Konstatētie Latvijā un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājami biotopi, biotopi ar specifiskām izplatības īpatnībām Latvijā un konstatēto biotopu kvalitāte, norādot izmantotos informācijas avotus, noteikšanas metodiku un vērtēšanas kritērijus, kā arī esošie un potenciālie (ja tos iespējams identificēt) apdraudošie faktori apsekotajā teritorijā un to ietekmes vērtējums

Informācija par izpētes teritorijā vai tās tuvumā sastopamajiem Latvijā un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājamajiem biotopiem iegūta, apkopojot informāciju no DDPS "Ozols" esošajiem datiem, kā arī veicot teritorijas apsekojumus dabā. Apsekojumos pārbaudīts, vai DDPS "Ozols" iekļautie biotopi ir konstatējami dabā, gadījumos, kad paredzētā darbība varētu atstāt tiešu vai netiešu ietekmi uz biotopiem, detalizētāk novērtēti to raksturlielumi un iespējamās ietekmes raksturs. Pārskats par biotopu veidiem, kas atrodas izpētes teritorijā, sniegts 3. tabulā, biotopu poligoni attēloti kartēs (skat. 3.-15. attēlu). Detalizētāk par paredzētās darbības skartajām teritorijām skat. 11. nodaļā un 5. tabulā. Atbilstība Latvijā aizsargājamo biotopu kritērijiem biotopu poligonos nav vērtēta, jo atzinuma ietvaros

vērtētas iespējas maksimāli samazināt iespējamo ietekmi uz visiem ES nozīmes aizsargājamiem biotopiem, neatkarīgi no to atbilstības Latvijas aizsargājamā biotopa kritērijiem.

Izvērtējuma teritorijā, tāpat kā visās Latvijas mežu platībās, kurām nav pietiekama aizsardzības statusa, biotopus visvairāk apdraud mežsaimnieciskā darbība – gan pašās biotopu platībās, kur kailciršu rezultātā biotops var tikt iznīcināts, gan pieguļošajās teritorijās, kur kailcirtes un mežsaimnieciskā infrastruktūra (ceļu trases, meliorācijas grāvju atbērtnes) veido atvērumus, palielina ekosistēmu fragmentāciju un negatīvi ietekmē mežaudzes mikroklimatu, tajā skaitā ar malas efekta ietekmi (Matlack and Litvaitis, 1999). Meliorācijas grāvji var negatīvi ietekmēt meža biotopus, kuriem ir nepieciešams augsts gruntsūdens līmenis (piemēram, 91D0* *Purvaini meži*, 91E0* *Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži)*) (Ikauniece, 2017), kā arī visa veida purvu biotopus (Priede, 2017).

Arī zālāju biotopu apdraudošie faktori izvērtējuma teritorijā ir tādi paši kā citviet Latvijā. Tā kā zālāju pastāvēšanu vienlīdz lielā mērā ietekmē gan abiotiskie, gan biotiskie un antropogēnie faktori (Auniņš, 2013), tad galvenie zālāju kvalitātes samazināšanās un izzušanas faktori ir zemes lietojuma veida maiņa un dabisko zālāju fragmentācija, piemēram apdzīvoto vietu tuvumā veiktā teritorijas labiekārtošana, attīstot apbūvi, veidojot mauriņus, dīķus, stāvlaukumus u.c. Lauku teritorijās, kur saimnieciskā darbība samazinās, zālājus daudzviet apmežo, bet intensīvas lauksaimniecības reģionos tos uzar vai pārveido par sētiem zālājiem. Lieli apdraudošie faktori ir arī apsaimniekošanas pārtraukšana, nepareiza apsaimniekošana, augsnes sablīvēšanās un nosusināšana (Rūsiņa, 2017).

Saldūdens biotopu, īpaši straujteču un dabisko upju posmu, galvenie apdraudošie faktori izvērtējuma teritorijā, tāpat kā citviet Latvijā ir eutrofikācija, kuras rezultātā upēs samazinās mikrodzīvotņu daudzveidība, tādējādi samazinās arī bioloģiskā daudzveidība. Upju kvalitāti degradē arī tādi faktori, kā koku sagāzumi, bebru aktivitāte, pārmērīgs vai nepietiekams noēnojums, krastu stabilitātes samazināšanās, ūdensteču regulēšana, invazīvo sugu palielināšanās un sedimentācijas procesu palielināšanās (Urtāns, 2017).

Izvērtējuma teritorijā esošie aizsargājami meža biotopi sastopami pārsvarā teritorijas dienvidu daļā, valsts mežu masīvam piekļaujošajās meža teritorijās, vidējas līdz labas kvalitātes. Izvērtējuma teritorijā nav konstatēti aizsargājami zālāju biotopi vai aizsargājami tekošu saldūdeņu biotopi. Lauksaimniecības zemēs sausākās vietās dominē aramzemes, bet Sedas palienē sastopamie pārmitrie zālāji pārsvarā ir ilgstoši neapsaimniekoti un neatbilst aizsargājama ES nozīmes biotopa statusam. Teritoriju šķērso meliorētā Sedas upe, kas neatbilst aizsargājama ES nozīmes biotopa statusam.

3. tabula. Izvērtējuma teritorijā un tās tuvumā sastopamie ES nozīmes aizsargājami biotopi

Biotopa kods un nosaukums	Sastopamība Izvērtējuma teritorijā un tās tuvumā
6510 <i>Mēreni mitras pļavas</i>	Biotopa poligons Nr. 17RS7_129 valsts galvenā autoceļa A3 Inčukalna-Valmiera-Igaunijas robeža malā, netālu no VES parka pievedceļa pagriezienu.
7140 <i>Pārejas purvi un slīkšņas</i>	Atsevišķi biotopu poligoni uz dienvidiem no IVN teritorijas.
7160 <i>Minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi</i>	Viens biotopu poligons, dienvidrietumos no IVN teritorijas.
9010* <i>Veci vai dabiski boreāli meži</i>	Vairāki biotopu poligoni, pārsvarā teritorijas dienvidu daļā un uz dienvidiem no IVN teritorijas. VES 12 pašreizējā novietojumā atrodas aptuveni 30 m attālumā no labas kvalitātes biotopa poligona Nr. 22AP116_404. <i>Kabeļlīnija starp VES 12 un VES 11 plānota šķērsojot biotopu.</i> Apakšstacijas B alternatīva un BESS B/1 alternatīva plānota tieši pie apsekojuma laikā konstatēta labas kvalitātes biotopa poligona Nr. 25TC182_10.

9080* <i>Staignāju meži</i>	Viens biotopu poligons, dienvidrietumos no IVN teritorijas.
91D0* <i>Purvaini meži</i>	Atsevišķi biotopu poligoni uz dienvidiem no IVN teritorijas. Pievedceļš starp VES 12 un VES 13 plānots aptuveni 120 m attālumā no labas kvalitātes biotopa poligona Nr. 18IK115_140.
91E0* <i>Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži)</i>	Viens biotopa poligons teritorijas dienvidu daļā. VES 11 plānots aptuveni 100 m attālumā no apsekojuma laikā konstatēta vidējas kvalitātes biotopa poligona Nr. 25TC182_12.
91T0 <i>Ķērpjiem bagāti priežu meži</i>	Viens biotopa poligons teritorijas dienvidrietumos un vairāki biotopu poligoni uz dienvidiem no IVN teritorijas.

9. Citas apsekotās teritorijas bioloģiskās daudzveidības un ainavas saglabāšanai nozīmīgas vērtības

Kā citas apsekotās teritorijas bioloģiskās daudzveidības un ainavas saglabāšanai nozīmīgas vērtības konstatēti dižkoki un potenciāli dižkoki. Šie koki var būt potenciālas ĪA sugu dzīvotnes, tādējādi nodrošinot sugu mikropopulāciju pastāvēšanu arī ārpus aizsargājamiem biotopiem, kas ir viens no iemesliem, kāpēc tie ir nozīmīgi bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai. Daļa koku saglabājušies intensīvi apsaimniekotu lauksaimniecības zemju platībās, seno viensētu tuvumā, bet daļa koku atrodami platībās, kurās attīstījušās mežaudzes. Liela izmēra, bioloģiski vecie koki gan atklātā ainavā, gan daļēji aizaugušās platībās uzskatāmi par nozīmīgu dabas daudzveidības elementu, kas ir potenciālas dzīvotnes virknei īpaši aizsargājamu ķērpju, sūnu, sēņu un bezmugurkaulnieku sugu, piemēram, sīkpunktainajai artonijai *Arthonia byssacea*, parastajam plaušķērpim *Lobaria pulmonaria*, plaisājošajai rūtainai *Xylobolus frustulatus*, lapkoku praulgrauzim *Osmoderma eremita (barnabita)* un marmora rožvabolei *Liocola (Protaetia) marmorata*.

Kā bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai nozīmīgas vērtības atzīmējamas lielu dimensiju kritalas, stumbeņi un sausokņi, kas atrodas arī ārpus ES nozīmes aizsargājamo meža biotopu teritorijām, tai skaitā bioloģiski veci koki, kas atstāti izcirtumos kā ekoloģiskie koki (piemēram, parastā priede *Pinus sylvestris* un parastā apse *Populus tremula*). Šādas struktūras kalpo par dzīvotni sugām, kas saistītas ar veciem, dabiskiem mežiem (gan bezmugurkaulniekiem, gan sūnu, ķērpju un sēņu sugām), tādējādi nodrošinot sugu mikropopulāciju pastāvēšanu arī ārpus aizsargājamiem biotopiem.

Izpētes teritorijā vai tās tuvumā konstatēto dabas daudzveidības saglabāšanai nozīmīgo koku uzskaitījumu skat. 4. tabulā un novietojumu 3.–15. attēlā.

4. tabula. Dabas vērtības un to raksturojums

APZ	Suga	Apkārtmērs, m	Piezīmes	X	Y
DV1	Parastā kļava <i>Acer platanoides</i>	2,74	Lielu dimensiju koks	400947	617684
DV2	Parastais osis <i>Fraxinus excelsior</i>	3,57	Dižkoks	401032	618241
DV3	Parastā priede <i>Pinus sylvestris</i>	3,02	Dižkoks	402017	618617
DV4	Parastā priede <i>Pinus sylvestris</i>	2,78	Dižkoks	400455	620704
DV5	Parastā priede <i>Pinus sylvestris</i>	2,70	Dižkoks	401694	618379
DV6	Parastā priede <i>Pinus sylvestris</i>	-	Lielu dimensiju koks	400683	619600
DV7	Parastā priede <i>Pinus sylvestris</i>	-	Lielu dimensiju koks	402375	619242
DV8	Parastā priede <i>Pinus sylvestris</i>	-	Lielu dimensiju koks	402351	619295
DV9	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	4,57	Dižkoks	401127	618273
DV10	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	-	Lielu dimensiju koks	401412	617205
DV11	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	2,80	Lielu dimensiju koks	400926	617737
DV12	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	-	Lielu dimensiju koks	401317	618252
DV13	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	-	Lielu dimensiju koks	401270	618220
DV14	Parastā liepa <i>Tilia cordata</i>	4,70	Dižkoks	400958	617695
DV15	Parastā liepa <i>Tilia cordata</i>	3,04	Lielu dimensiju koks	400950	617682
DV16	Parastā liepa <i>Tilia cordata</i>	3,13	Lielu dimensiju koks	400947	617673
DV17	Parastā liepa <i>Tilia cordata</i>	3,41	Potenciāls dižkoks	401509	618601

10. Pētāmās teritorijas aizsargājamo dabas un ainavas vērtību labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanas prasības un darbības, lai uzlabotu konstatēto sugu un biotopu stāvokli un bioloģisko vērtību neatkarīgi no to aizsardzības statusa

Izpētes teritorijā esošie mežu biotopi pārsvarā ir tādi, kuru optimālā struktūra ir samērā blīva mežaudze ar paaugu un pamežu, kurā ir nodrošināts stabils mikroklimats, bieži vien ar paaugstinātu mitruma režīmu. Mežu biotopiem, kuros svarīgs netraucēts mikroklimats un kokaudzes attīstība ar atvērumu dinamiku (izkrītot un sadaloties atsevišķiem kokiem vai nelielām grupām), vēlams pilnīgs neiejaukšanās režīms (Ikauniece, 2017). Meža biotopi kopumā un it sevišķi meža biotopi, kuriem raksturīgs stabils mikroklimats, augstāku kvalitāti var sasniegt, ja ir lielās vienlaidus biotopa platībās, jo tiek samazināta malas efekta ietekmētā teritorija (Moen and Jonsson, 2003).

Meža biotopiem, kuru labvēlīgs aizsardzības statuss saistīts ar netraucētu hidroloģisko režīmu (91D0* *Purvaini meži*, 91E0* *Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži)*, arī 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži* slapjainu augšanas apstākļu tipos), nepieciešams pastāvīgi vai sezonāli paaugstināts gruntsūdens līmenis, atsevišķos gadījumos arī periodiska platību applūšana, kas uztur biotopam raksturīgās struktūras un sugu kompozīciju, kā arī mikroklimatu mežaudzē. Izvērtējuma teritorijā un tās tuvumā no šādiem biotopiem vairāk sastopami ir purvainie mežu biotopi, kam pārsvarā ir konstatēta susināšanas ietekme.

Izpētes teritorijā nav konstatēti aizsargājami zālāju biotopi, tādēļ teritorijā esošo zālāju aizsardzībai īpašas prasības nav izvirzītas.

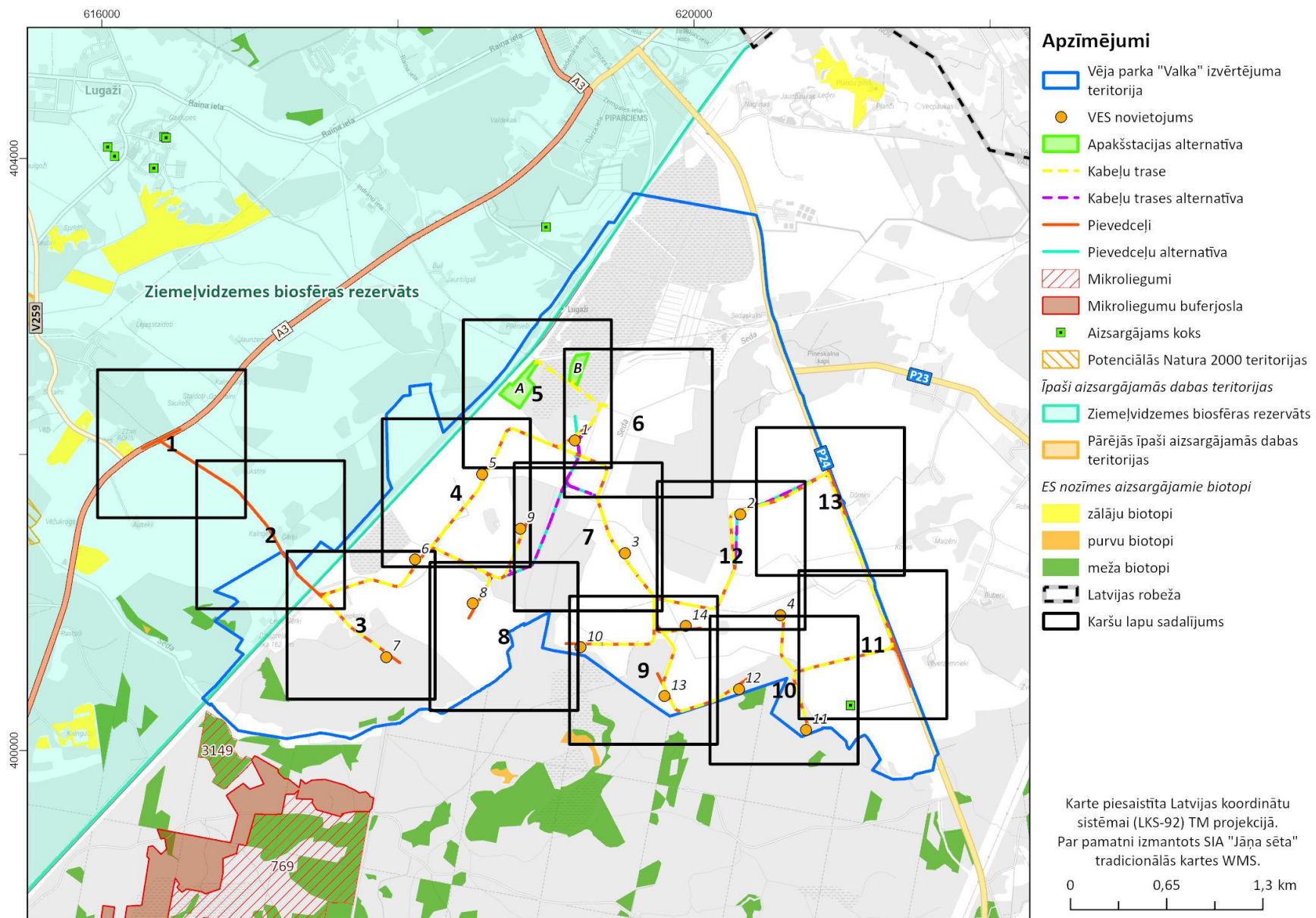
Attiecībā uz teritorijā esošajām ūdenstecēm jāņem vērā normatīvajos aktos definētie ierobežojumi, kas veidoti, "lai samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz ūdens ekosistēmām, novērstu erozijas procesu attīstību, ierobežotu saimniecisko darbību applūstošajās teritorijās, kā arī saglabātu apvidum raksturīgo ainavu" – Aizsargjoslu likuma 7. panta 1. punkts.

Saskaņā ar Valkas novada teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem un Aizsargjoslu likumu, Sedai ir noteikta 100 m plata aizsargjosla, bet citām līdz 10 km garām ūdenstecēm, t.sk. maģistrālajiem grāvjiem un novadgrāvjiem, ir noteikta 10 m plata aizsargjosla.

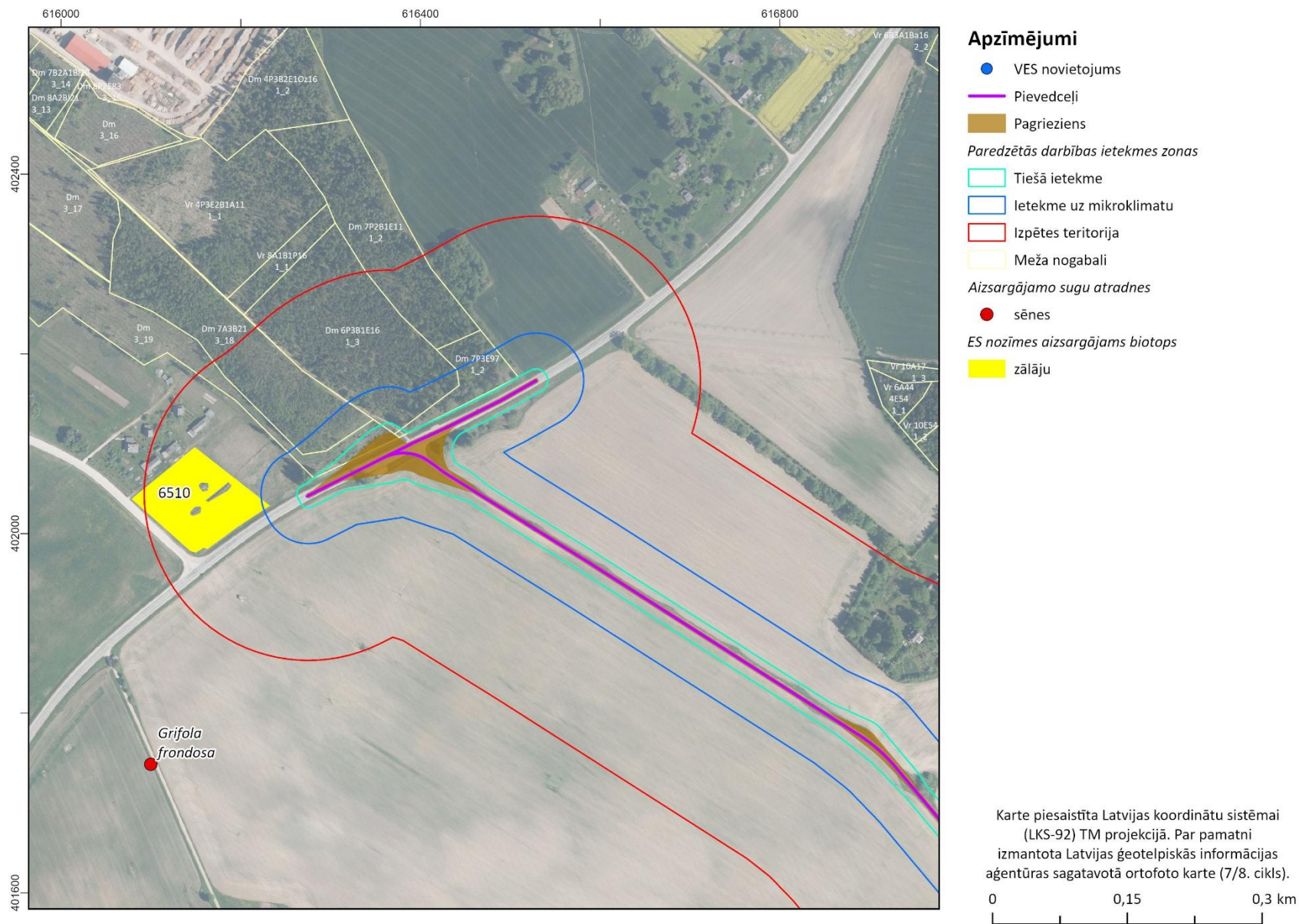
Atbilstoši aizsargjoslu likuma 37. panta 3. punktam virszemes ūdensobjektu aizsargjoslā – “aizliegts veikt kailcirtes 50 metrus platā joslā vai visā aizsargjoslas platumā, ja aizsargjosla ir šaurāka par 50 metriem, izņemot mežaudzē, kurā valdošā koku suga ir baltalksnis, koku ciršanu ārkārtas situāciju seku likvidēšanai un vējgāžu, vējlaužu un snieglaužu seku likvidēšanai, kā arī palieņu pļavu atjaunošanai un apsaimniekošanai (...)”. Atbilstoši 37. panta 4. punkta d un j apakšpunktiem – “applūstošajās teritorijās aizliegts veikt teritorijas uzbēršanu, būvēt ēkas un būves, arī aizsargdambjus, izņemot (...) d) transporta un elektronisko sakaru tīklu būvju būvniecību, (...), enerģijas pārvades un sadales būvju būvniecību, [...] j) teritorijas uzbēršanu šā punkta "d" (...) apakšpunktā noteiktās būvniecības īstenošanai.” Atbilstoši 37. panta 5. punkta b un h apakšpunktiem, 10 metrus platā virszemes ūdensobjektu aizsargjoslā aizliegts – “b) būvēt un izvietot jebkādas ēkas un būves, tai skaitā nožogojumus (izņemot esošo būvju atjaunošanu; (...) transporta un elektronisko sakaru tīklu būvniecību; (...) enerģijas pārvades un sadales būvju būvniecību); [...] h) veikt teritorijas atmežošanu, ja tā nav saistīta ar šā punkta "b" apakšpunktā minētajiem izņēmuma gadījumiem.”

Aizsargājamu koku labvēlīga statusa nodrošināšanai, organizējot paredzētās darbības īstenošanu, jāņem vērā konstatēto dabas vērtību objektu izvietojums un jānovērš aizsargājamo koku bojāšana vai iznīcināšana. Dabas pieminekļu dižkoku - aizsardzību nodrošina Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, kuri nosaka 10 m aizsargjoslu no koka vainaga projekcijas ārējās malas, kurā pēc MK noteikumu 44. punkta aizliegts veikt darbības, kas var negatīvi ietekmēt aizsargājamā koka augšanu un dabisko attīstību, novietot lietas, kas aizsedz skatu uz koku, ierobežo piekļuvi tam vai mazina tā estētisko vērtību, mainīt vides apstākļus (ūdens režīmu un koka barošanās režīmu) un iznīcināt dabisko zemsedzi. Ja koks nav sasniedzis dižkoka izmērus, bet ir potenciāla dižkoka statusā (90% no noteiktā minimālā koka apkārtmēra), tad ieteicams neveikt iepriekš uzskaitītās darbības koka vainaga projekcijas zonā, šādā veidā potenciāli saudzējot koka vitalitāti. Ieteicams novērst arī citu Izpētes teritorijā konstatēto lielu dimensiju koku (apkopot 4. tabulā un attēloti kartēs 3.-15. attēlā) un lielu dimensiju akmeņu bojāšanu.

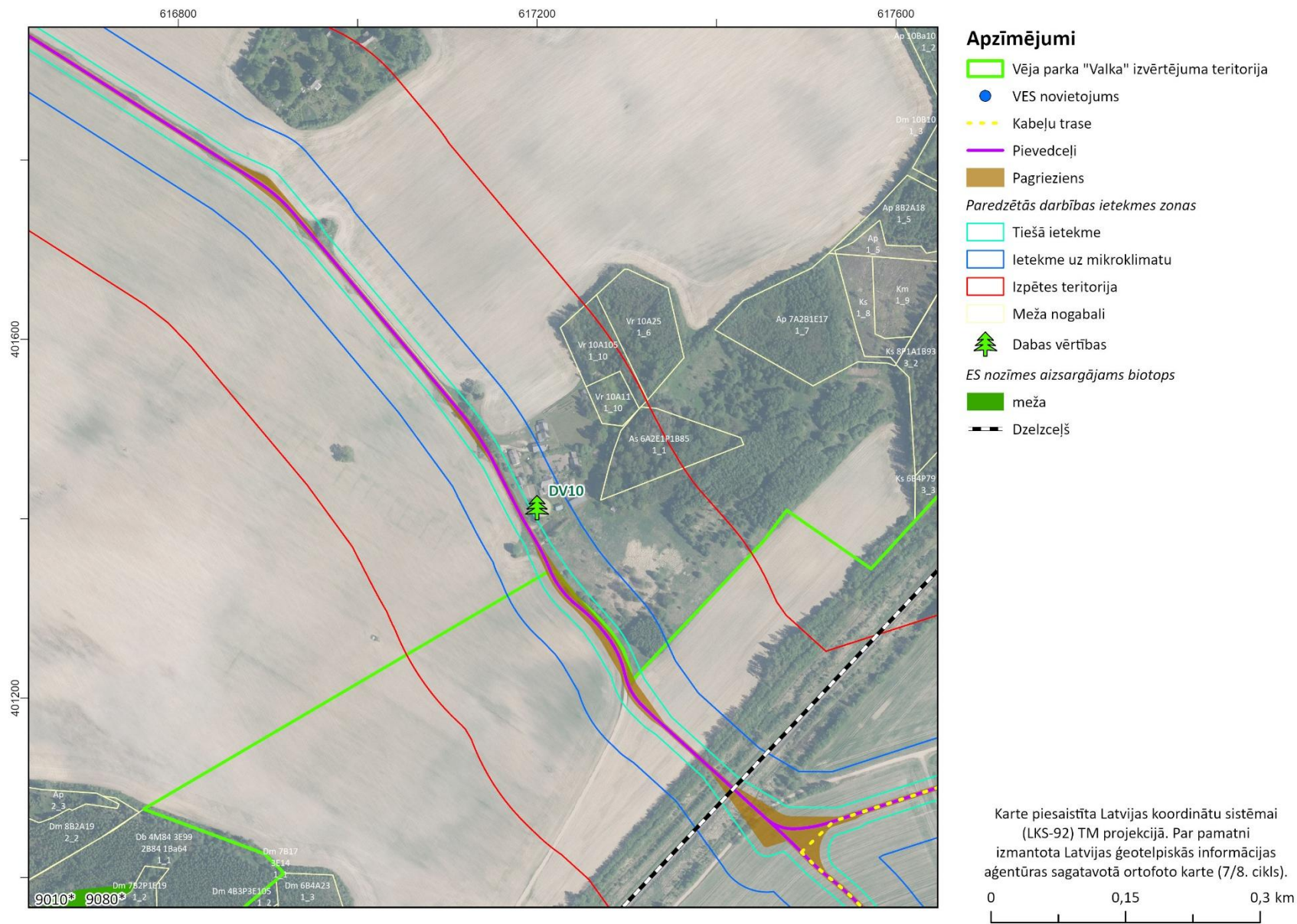
Detalizētāk par izpētes teritorijā konstatētajiem ES nozīmes aizsargājamajiem biotopiem, ĪA sugām un dabas vērtībām skat. 5. tabulā.

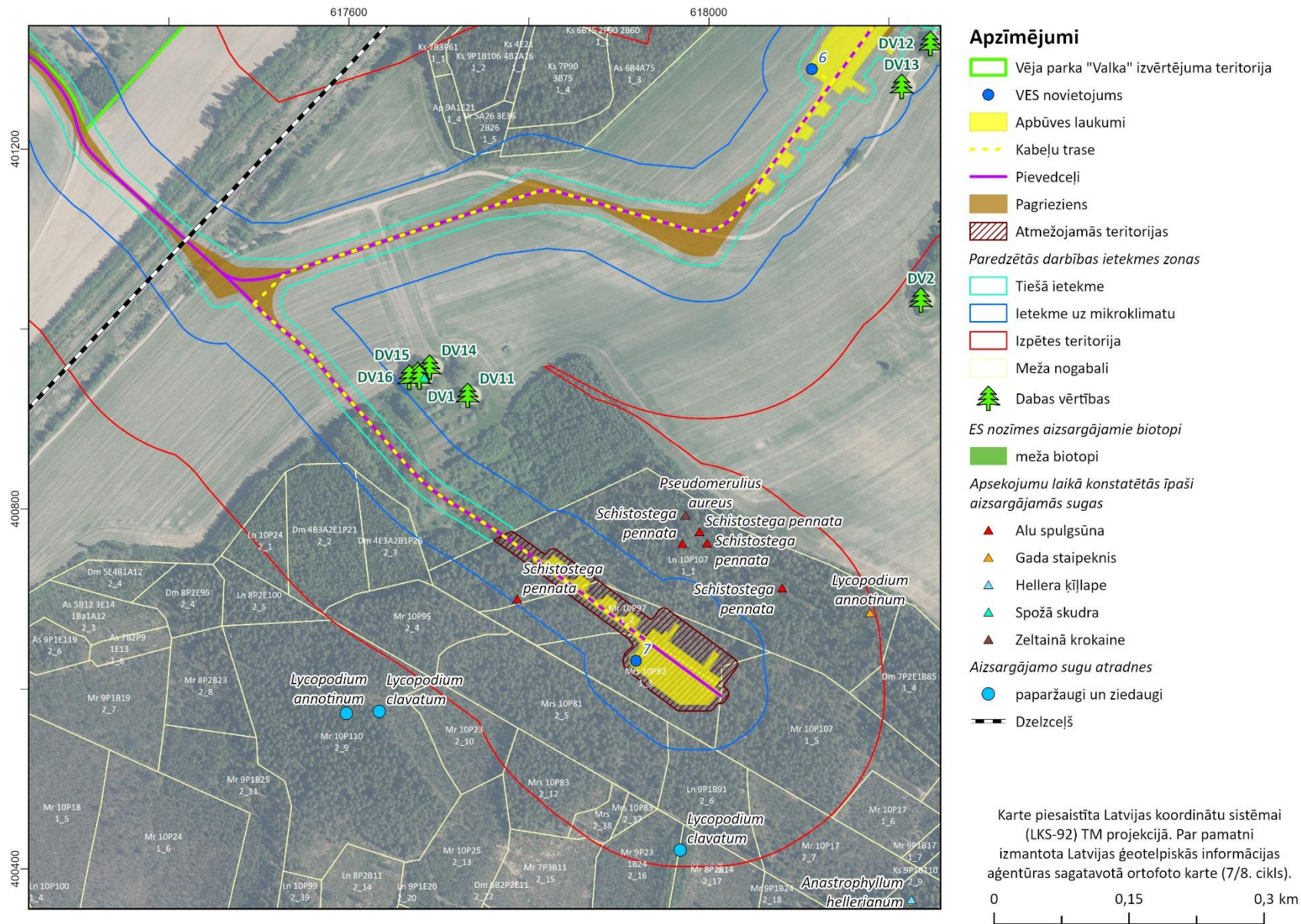
2. attēls. VES novietņu un infrastruktūras plānotais izvietojums. Lapu sadalījums

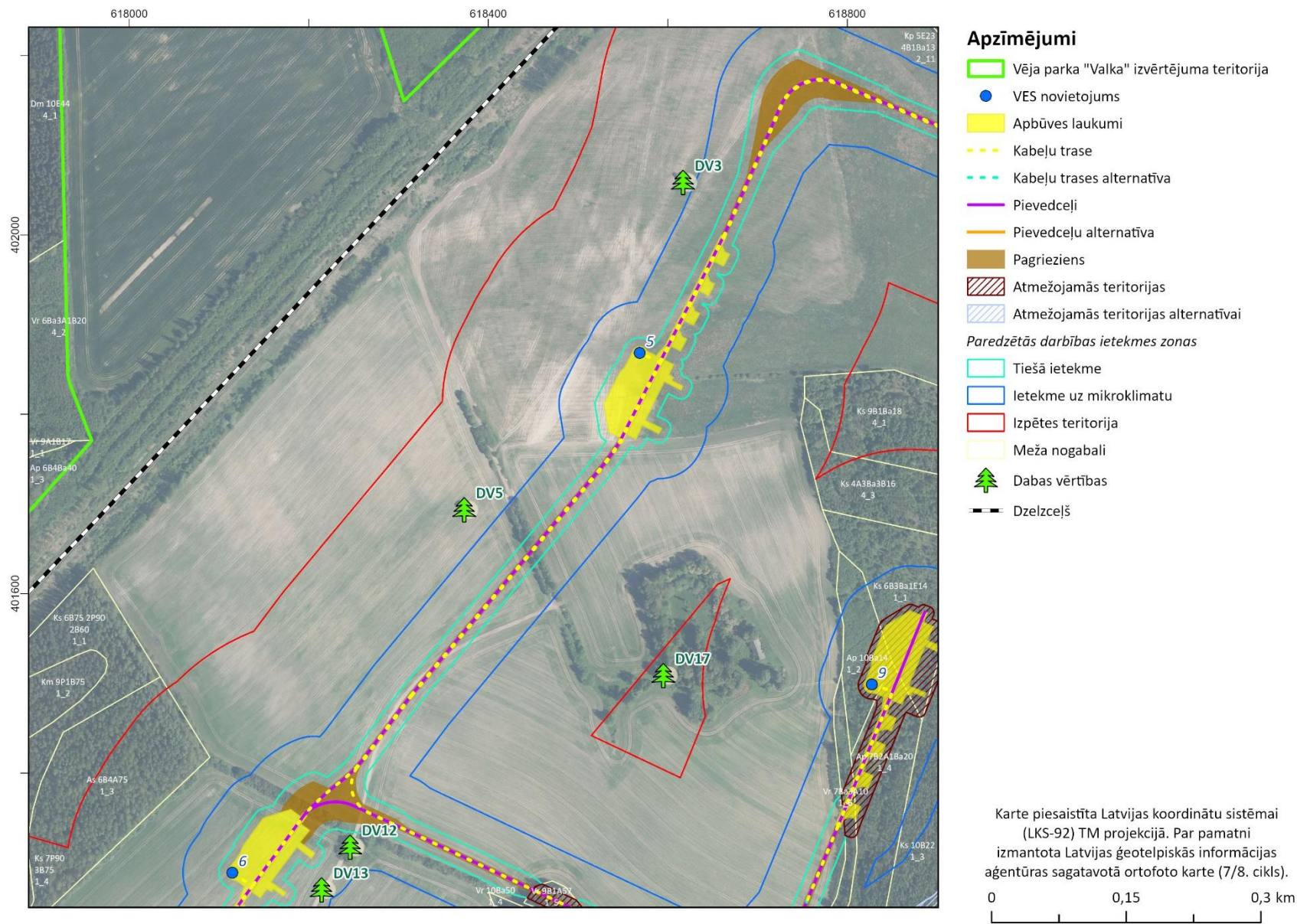
3. attēls. VES saistītās infrastruktūras plānotais izvietojums, ĪA sugu, aizsargājamo biotopu, dabas vērtību un aizsargājamo koku novietojums. 1. lapa

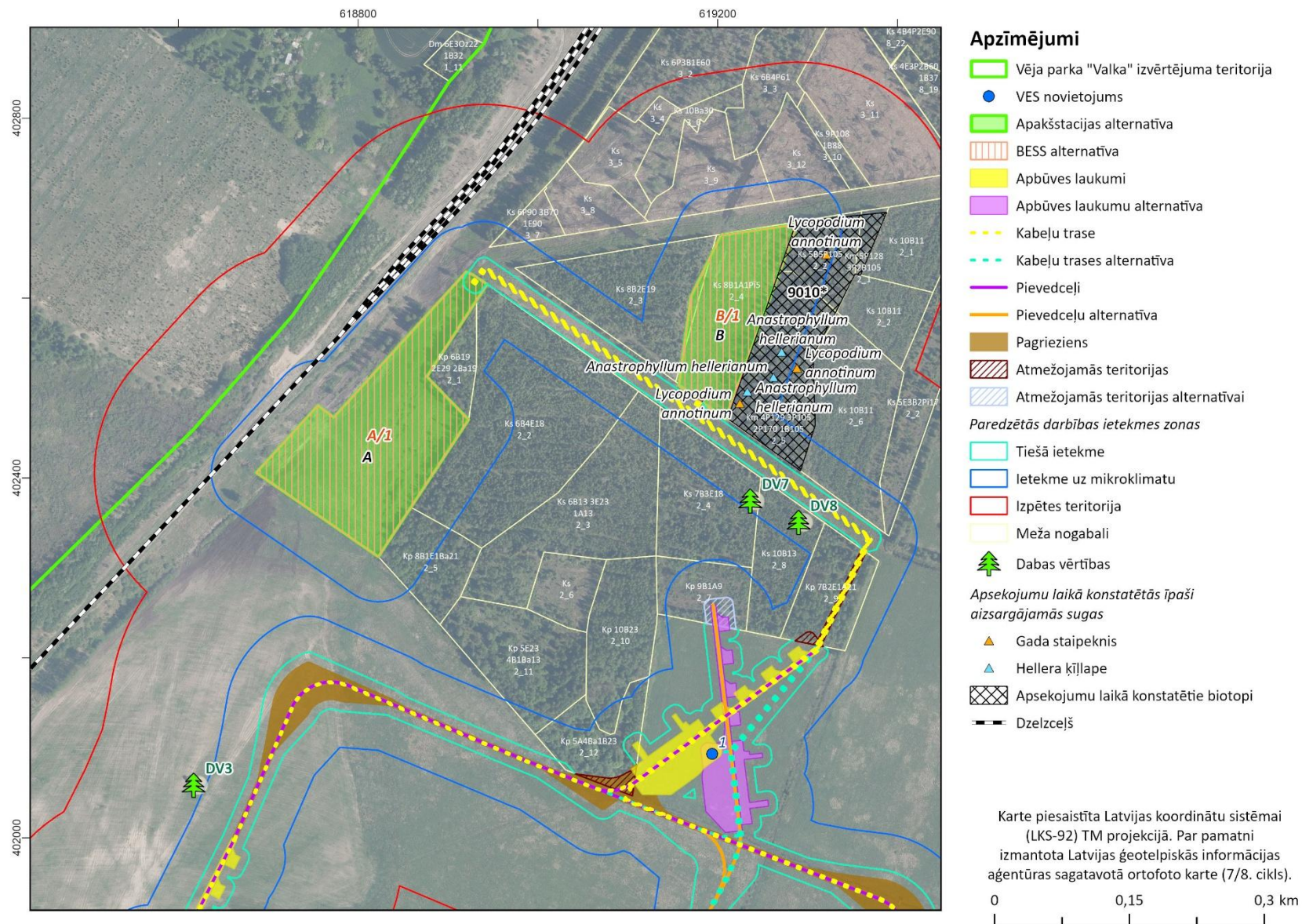
4. attēls. VES saistītās infrastruktūras plānotais izvietojums, ĪA sugu, aizsargājamo biotopu, dabas vērtību un aizsargājamo koku novietojums. 2. lapa

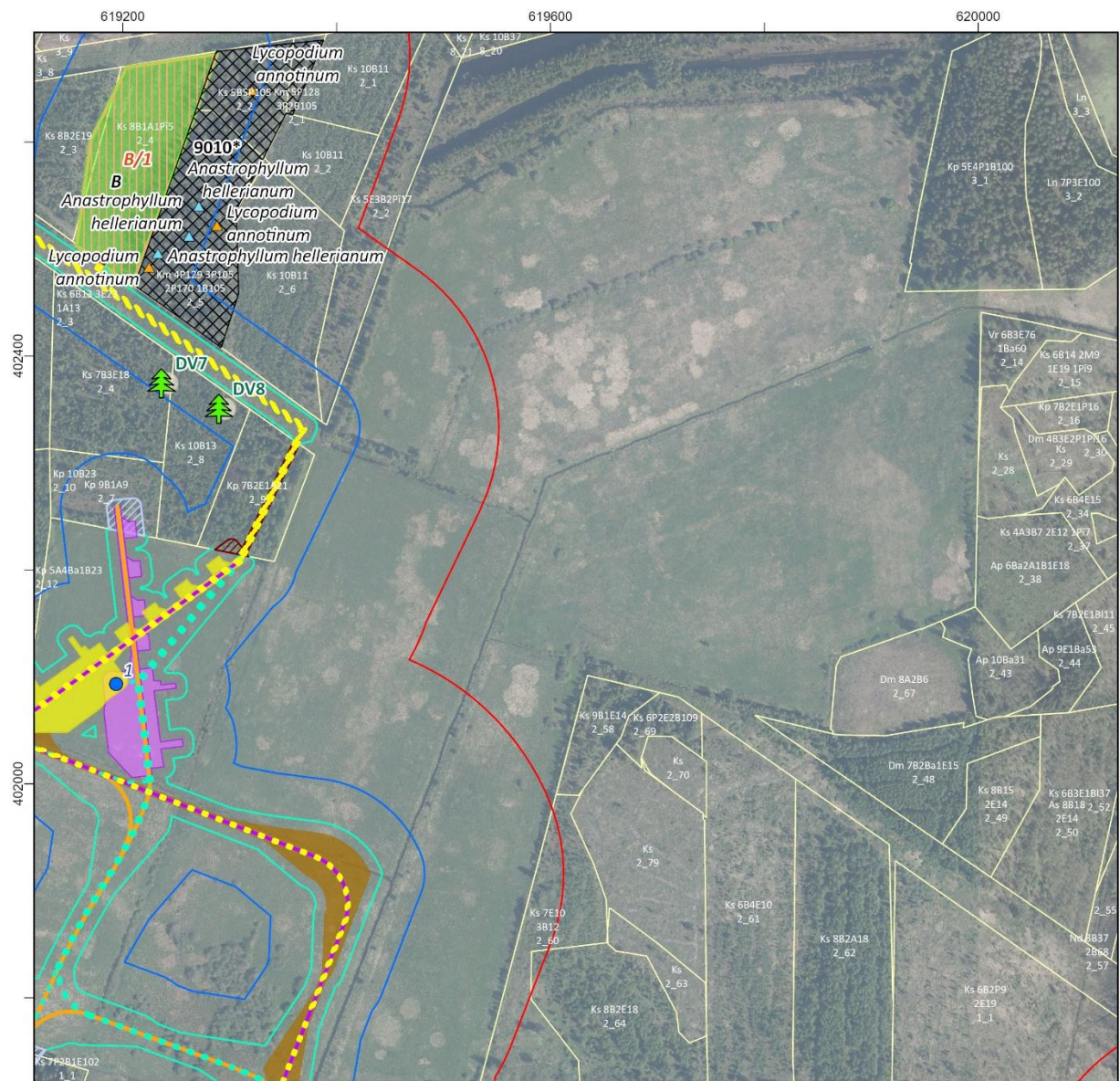
5. attēls. VES novietņu un infrastruktūras plānotais izvietojums, ĪA sugu, aizsargājamo biotopu, dabas vērtību un aizsargājamo koku novietojums. 3. lapa

6. attēls. VES novietņu un infrastruktūras plānotais izvietojums, ĪA sugu, aizsargājamo biotopu, dabas vērtību un aizsargājamo koku novietojums. 4. lapa

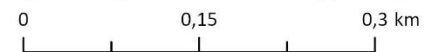
7. attēls. VES novietņu, apakšstacijas alternatīvu, elektroenerģiju uzkrājošo bateriju sistēmu (BESS) alternatīvu izbūvei paredzētās zemes vienības un infrastruktūras plānotais izvietojums, ĪA sugu, aizsargājamo biotopu, dabas vērtību un aizsargājamo koku novietojums. 5. lapa

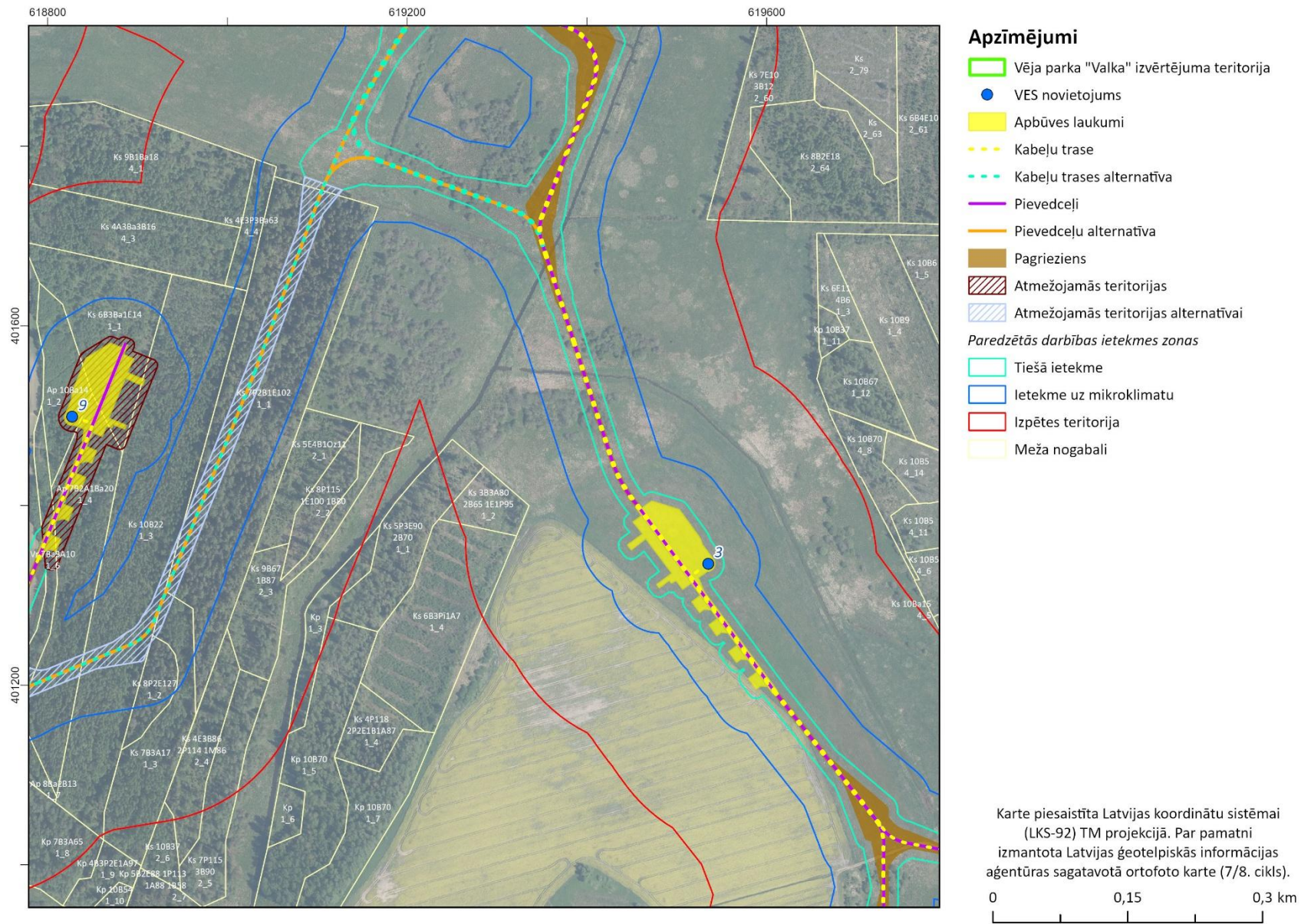
Apzīmējumi

- Vēja parka "Valka" izvērtējuma teritorija
 - VES novietojums
 - Apakšstacijas alternatīva
 - BESS alternatīva
 - Apbūves laukumi
 - Apbūves laukumu alternatīva
 - Kabeļu trase
 - Kabeļu trases alternatīva
 - Pievedceļi
 - Pievedceļu alternatīva
 - Pagrieziens
 - Atmežojamās teritorijas
 - Atmežojamās teritorijas alternatīvai
- Paredzētās darbības ietekmes zonas*
- Tiešā ietekme
 - Ietekme uz mikroklimatu
 - Izpētes teritorija
 - Meža nogabali
 - Dabas vērtības
- Apsekojumu laikā konstatētās īpaši aizsargājamās sugas*
- Gada staipekņi
 - Hellera ķīllape
 - Apsekojumu laikā konstatētie biotopi

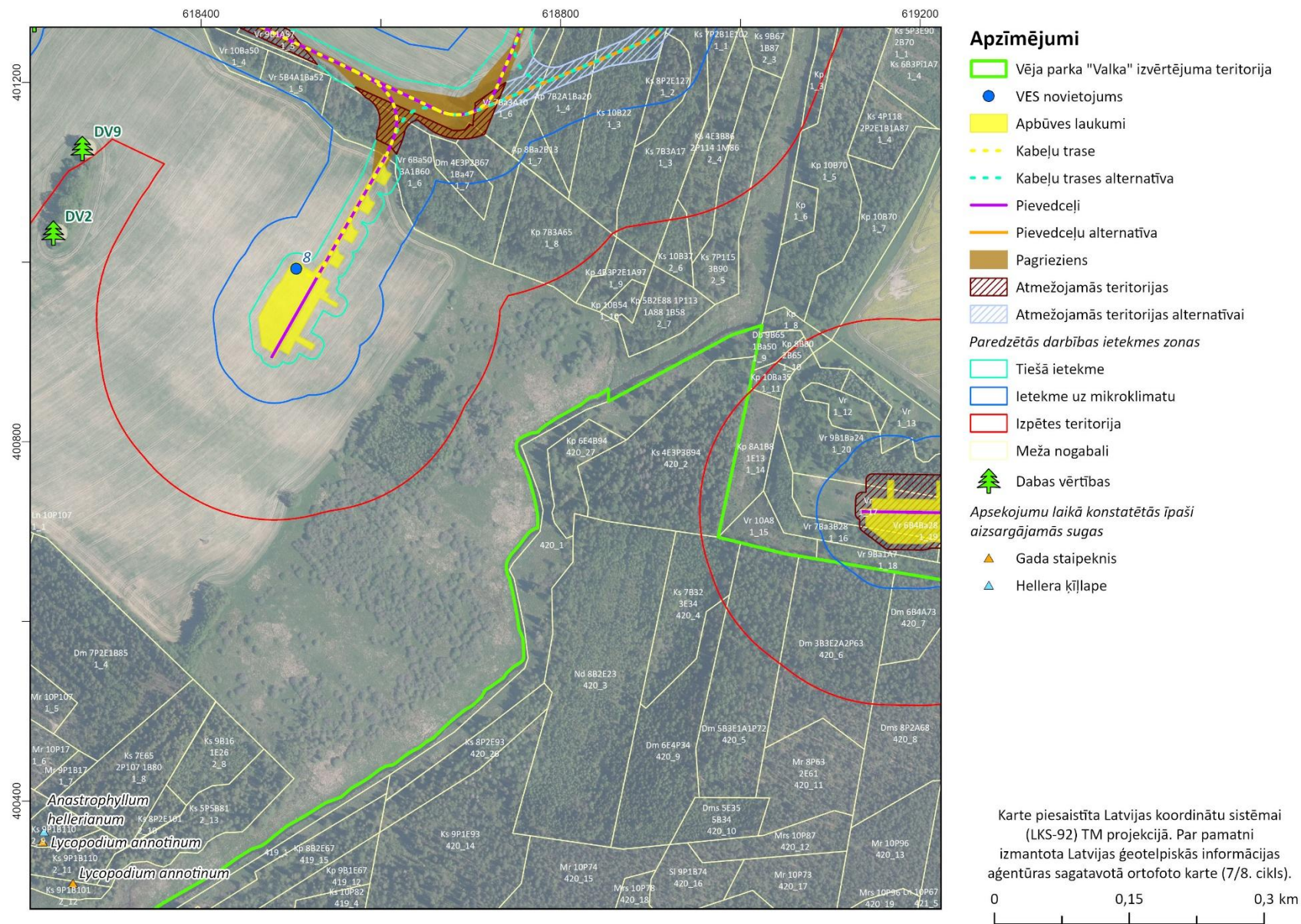
Karte piesaistīta Latvijas koordinātu sistēmai (LKS-92) TM projekcijā. Par pamatni izmantota Latvijas ģeotelpiskās informācijas aģentūras sagatavotā ortofoto karte (7/8. cikls).

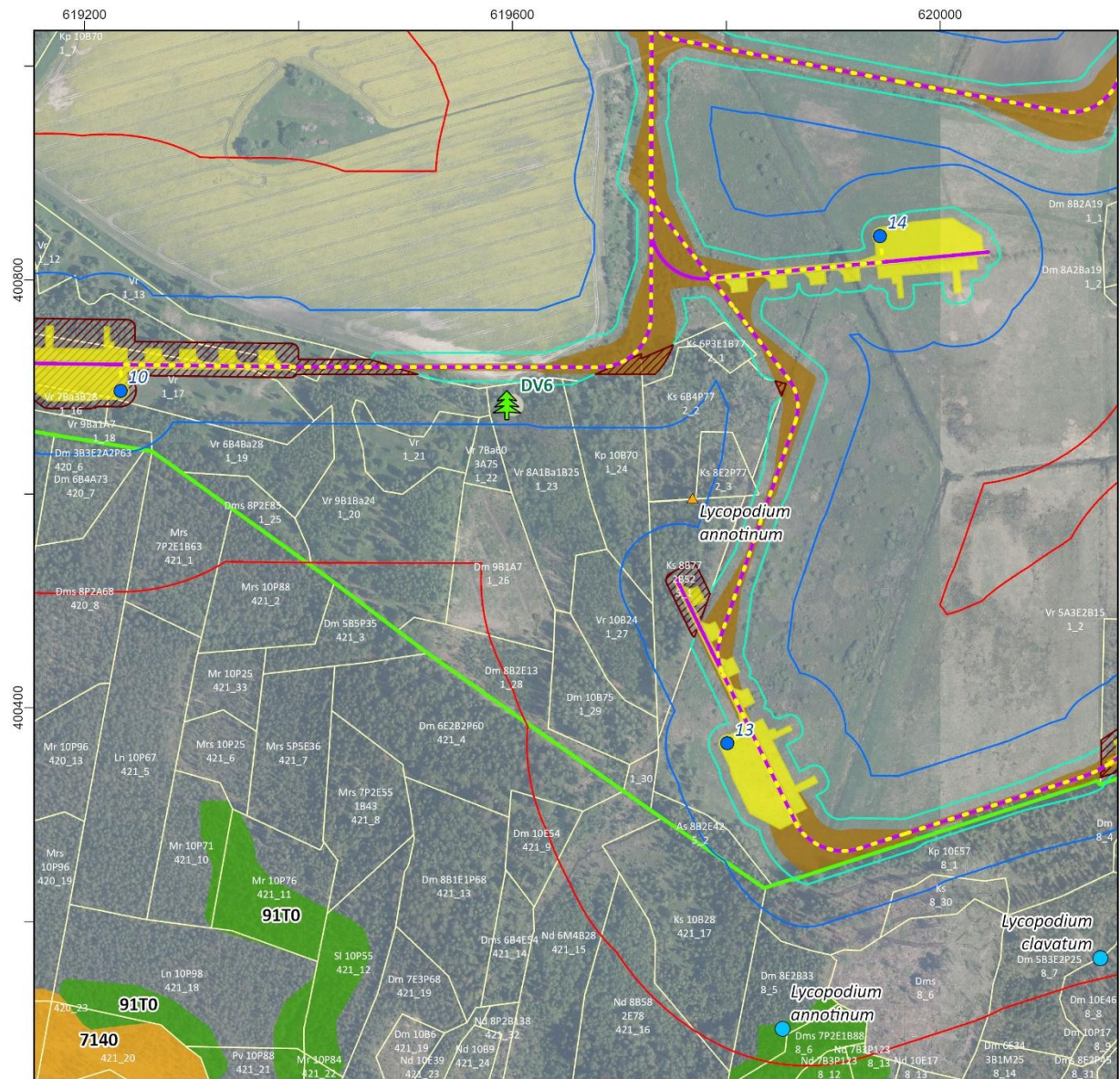
8. attēls. VES novietņu, apakšstacijas alternatīvu, elektroenerģiju uzkrājošo bateriju sistēmu (BESS) alternatīvu izbūvei paredzētās zemes vienības un infrastruktūras plānotais izvietojums, ĪA sugu, aizsargājamo biotopu, dabas vērtību un aizsargājamo koku novietojums. 6. lapa

9. attēls. Apakšstacijas izbūvei paredzētā zemes vienība un infrastruktūras plānotais izvietojums, ĪA sugu, aizsargājamo biotopu, dabas vērtību un aizsargājamo koku novietojums. 7. lapa

10. attēls. Apakšstacijas izbūvei paredzētā zemes vienība un infrastruktūras plānotais izvietojums, ĪA sugu, aizsargājamo biotopu, dabas vērtību un aizsargājamo koku novietojums. 8. lapa

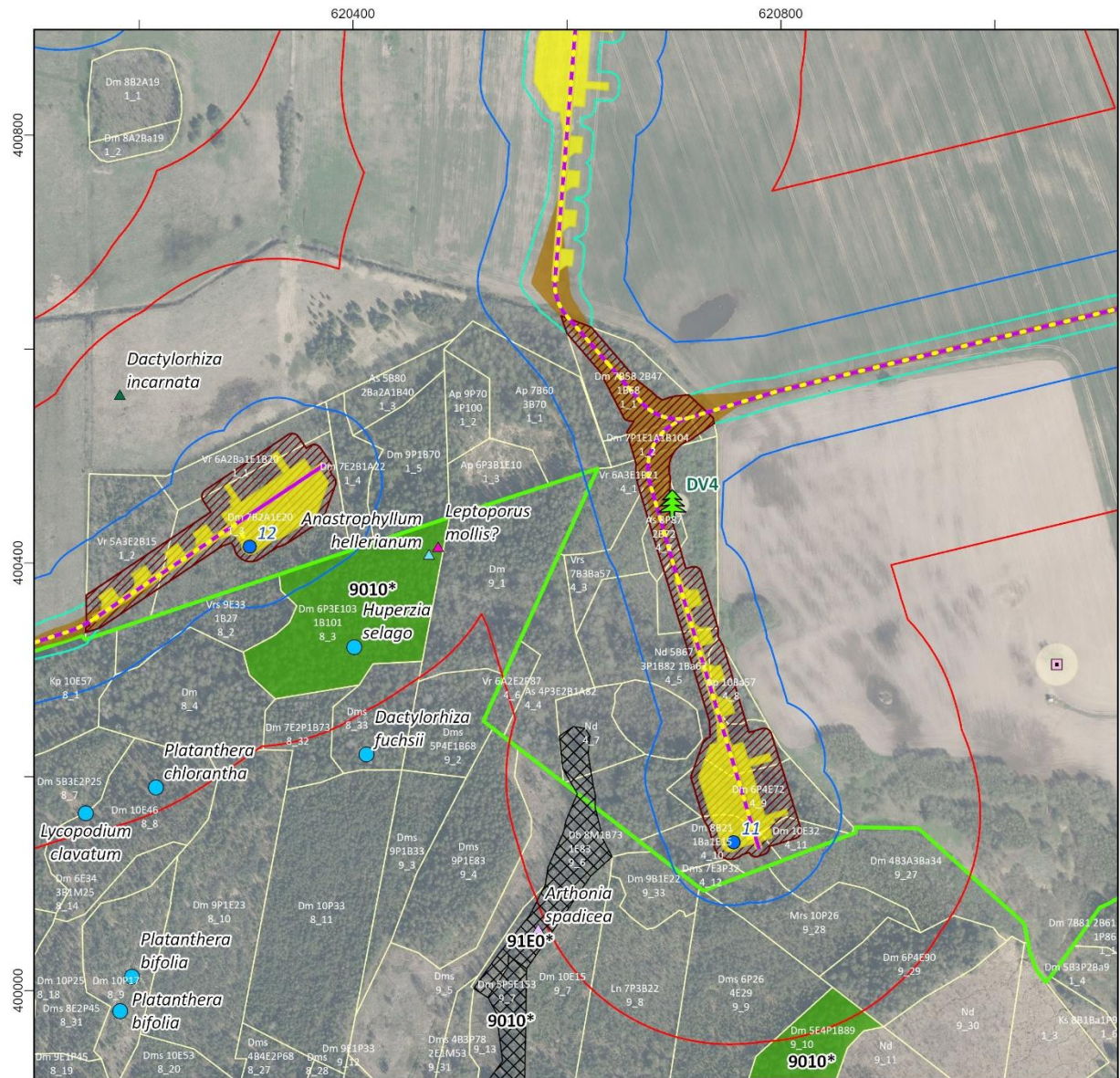
Apzīmējumi

- Vēja parka "Valka" izvērtējuma teritorija
- VES novietojums
- Apbūves laukumi
- Kabeļu trase
- Pievedceļi
- Pagrieziens
- Atmežojamās teritorijas
- Paredzētās darbības ietekmes zonas*
- Tiešā ietekme
- Ietekme uz mikroklimatu
- Izpētes teritorija
- Meža nogabali
- 🌲 Dabas vērtības
- ES nozīmes aizsargājami biotopi*
- purvu biotopi
- meža biotopi
- Apsekojumu laikā konstatētās īpaši aizsargājamās sugas*
- ▲ Gada staļpeknis
- Aizsargājamo sugu atradnes*
- paparžaugi un ziedaugi

Karte piesaistīta Latvijas koordinātu sistēmai (LKS-92) TM projekcijā. Par pamatni izmantota Latvijas ģeotelpiskās informācijas aģentūras sagatavotā ortofoto karte (7/8. cikls).

0 0,15 0,3 km

11. attēls. Apakšstacijas izbūvei paredzētā zemes vienība un infrastruktūras plānotais izvietojums, ĪA sugu, aizsargājamo biotopu, dabas vērtību un aizsargājamo koku novietojums. 9. lapa

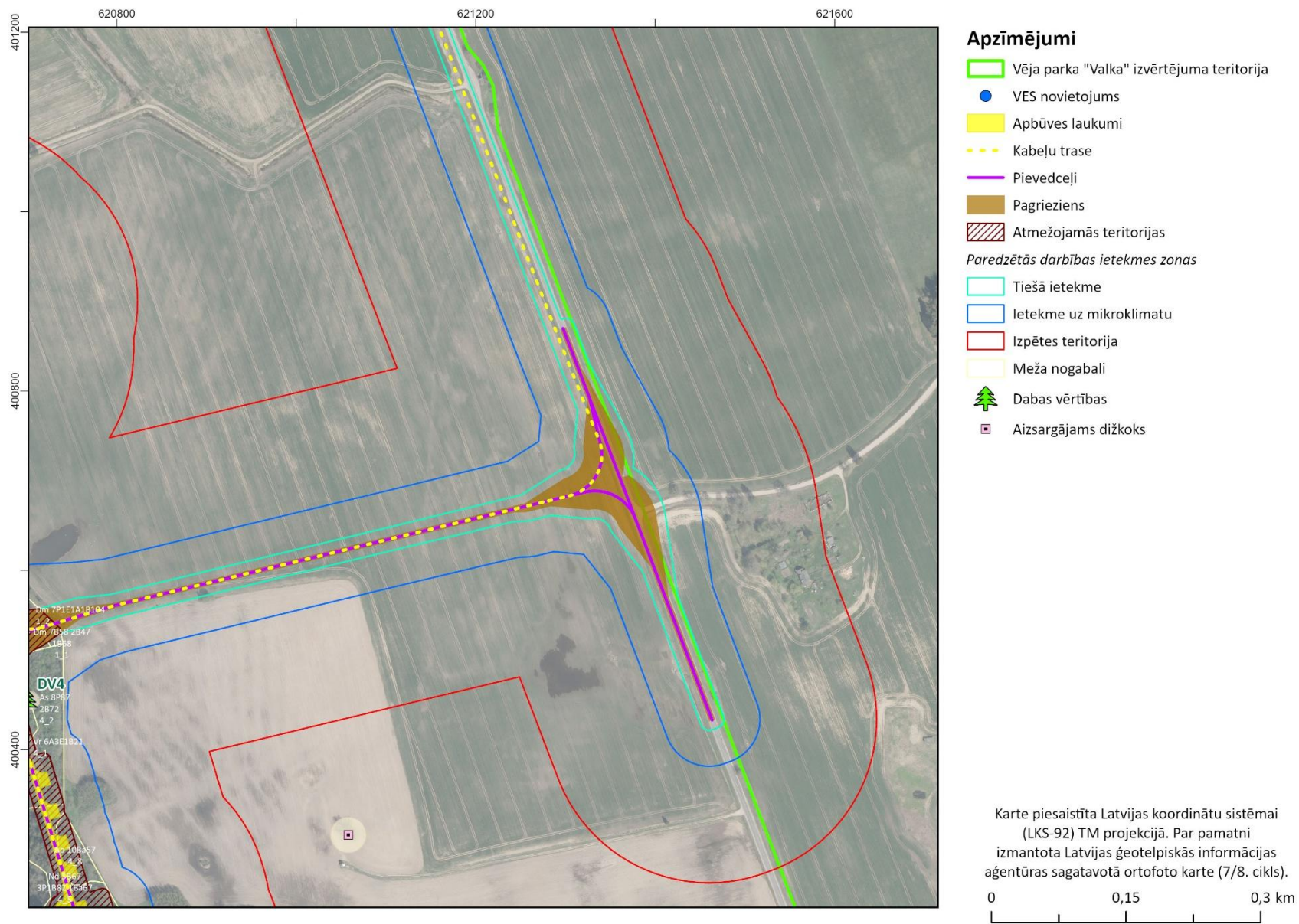
Apzīmējumi

- Vēja parka "Valka" izvērtējuma teritorija
- VES novietojums
- Apbūves laukumi
- Kabeļu trase
- Pievedceļi
- Pagrieziens
- Atmežojamās teritorijas
- Paredzētās darbības ietekmes zonas*
- Tiešā ietekme
- Ietekme uz mikroklimatu
- Izpētes teritorija
- Meža nogabali
- ▲ Dabas vērtības
- ES nozīmes aizsargājami biotopi*
- meža biotopi
- Aizsargājams dižkoks
- Apsekojumu laikā konstatētās īpaši aizsargājamās sugas*
- ▲ Hella ķīllape
- ▲ Kastaņbrūnā artonija
- ▲ Maigā mīkstspore
- ▲ Stāvlapu dzegužpirkstīte
- Aizsargājamo sugu atradnes*
- paparzaugi un ziedaugi
- Apsekojumu laikā konstatētie biotopi

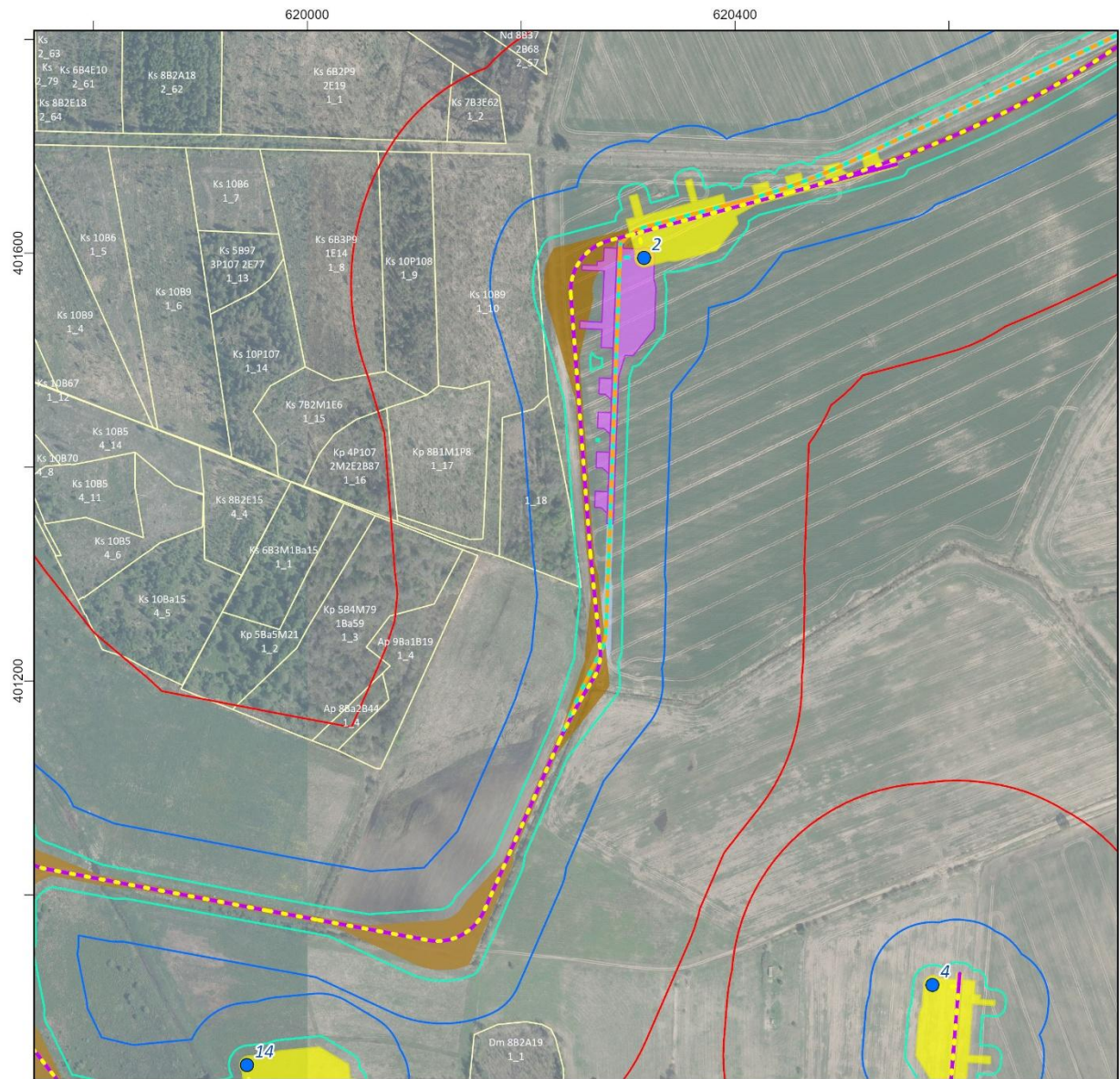
Karte piesaistīta Latvijas koordinātu sistēmai (LKS-92) TM projekcijā. Par pamatni izmantota Latvijas ģeotelpiskās informācijas aģentūras sagatavotā ortofoto karte (7/8. cikls).

0 0,15 0,3 km

12. attēls. Apakšstacijas izbūvei paredzētā zemes vienība un infrastruktūras plānotais izvietojums, ĪA sugu, aizsargājamo biotopu, dabas vērtību un aizsargājamo koku novietojums. 10. lapa

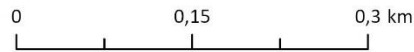
13. attēls. Apakšstacijas izbūvei paredzētā zemes vienība un infrastruktūras plānotais izvietojums, ĪA sugu, aizsargājamo biotopu, dabas vērtību un aizsargājamo koku novietojums. 11. lapa

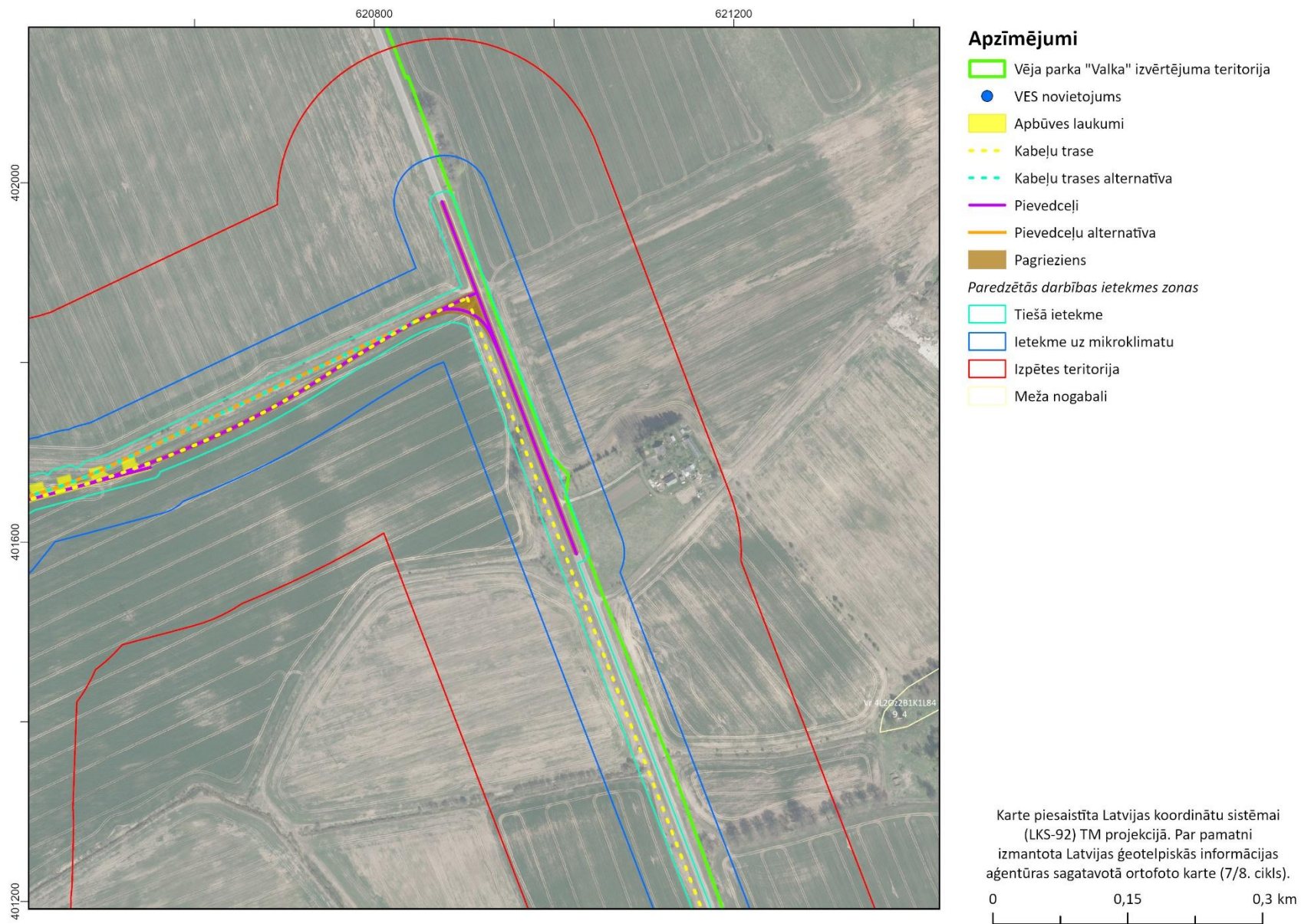
Apzīmējumi

- Vēja parka "Valka" izvērtējuma teritorija
- VES novietojums
- Apbūves laukumi
- Apbūves laukumu alternatīva
- Kabelu trase
- Kabelu trases alternatīva
- Pievedceļi
- Pievedceļu alternatīva
- Pagrieziens
- Pagriezienu alternatīva
- Paredzētās darbības ietekmes zonas*
- Tiešā ietekme
- Ietekme uz mikroklimatu
- Izpētes teritorija
- Meža nogabali

Karte piesaistīta Latvijas koordinātu sistēmai (LKS-92) TM projekcijā. Par pamatni izmantota Latvijas ģeotelpiskās informācijas aģentūras sagatavotā ortofoto karte (7/8. cikls).

14. attēls. Apakšstacijas izbūvei paredzētā zemes vienība un infrastruktūras plānotais izvietojums, ĪA sugu, aizsargājamo biotopu, dabas vērtību un aizsargājamo koku novietojums. 12. lapa

15. attēls. Apakšstacijas izbūvei paredzētā zemes vienība un infrastruktūras plānotais izvietojums, ĪA sugu, aizsargājamo biotopu, dabas vērtību un aizsargājamo koku novietojums. 13. lapa

11. Secinājumi par plānotās darbības vai pasākuma ietekmi uz konstatēto sugu un biotopu stāvokli un bioloģisko vērtību, kā arī uz piegulošo teritoriju un nosacījumi darbības vai pasākuma veikšanai.

Kā iespējamais apdraudējums attiecībā uz aizsargājamo sugu atradnēm, aizsargājamiem mežu biotopiem, kā arī citām dabas vērtībām identificētas šādas ietekmes:

- 1) tiešā ietekme, tās iznīcinot VES būvniecības rezultātā;
- 2) biotopu platību fragmentācija ar VES izbūves/montāžas laukumu platībām un pievedceļiem;
- 3) iespējamā nosusināšanas ietekme, kas var rasties, ierīkojot grāvjus ap montāžas laukumiem un pievedceļiem, kur tas nepieciešams platību nosusināšanai;
- 4) iespējamā ietekme uz saldūdeņu biotopiem no darbībām, kas veikta ūdensteču un ūdenstilpju krasta zonā.

Vērtējot iespējamās ietekmes uz konstatētajām dabas vērtībām, kā potenciāla tiešās ietekmes zona vērtēta paredzētās infrastruktūras objektu platība (apbūves laukumi, ceļi un to krustojumi, elektropārvades kabeļu trases, potenciālie apakšstaciju laukumi) un zona ap tiem, kuros atkarībā no tehniskā risinājuma varētu notikt tehnikas pārvietošanās – kopumā 25 m plata josla jaunbūvējamiem ceļiem un potenciāli rekonstruējamiem esošajiem ceļiem, ietverot arī kabeļtrases izvietošanu, līdz 10 m plata kabeļtrase ārpus ceļiem, līdz 10 m plata zona gar esošajiem ceļiem. Iespējamie apbūves laukumi vērtēti tādā platībā, kāda iezīmēta kartogrāfiskajā materiālā, un papildus pieņemot 10 m platu zonu kā iespējamo tiešās ietekmes zonu. Tiešās ietekmes zonā, kas saistīta ar kabeļu trašu izveidi ārpus ceļiem, paredzēti rakšanas darbi, pēc kuriem īslaicīgi tiks iznīcināta zemsedzes veģetācija, mežu teritorijās tiks veikta atmežošana.

Iespējamā ietekme uz hidroloģisko režīmu vērtēta infrastruktūras objektiem, kas izbūvējami no jauna un kuriem varētu būt nepieciešama teritorijas nosusināšana – apbūves laukumi un no jauna izbūvējami vai būtiski uzlabojami ceļi (piemēram, pašreizējas dabiskās brauktuves). Ietekmes attālums pieņemts atbilstoši vadlīnijām par meža autoceļu un meliorācijas sistēmu ietekmes vērtēšanu⁶, kas balstās uz Ministru Kabineta noteikumu par Latvijas būvnormatīvu LBN 224-15 “Meliorācijas sistēmas un hidrotehniskās būves” 11. pielikuma 1. tabulu (susinātājgrāvju savstarpējie attālumi). Pieņemot, ka maksimālais sāngrāvju dziļums ap infrastruktūras objektiem var būt līdz 1,5 m, potenciālās ietekmes maksimālie attālumi ir šādi:

- 180 m dumbbrāja *Db*, liekņas *Lk* meža tipā;
- 150 m slapjajā vērī *Vrs*, šaurlapu ārenī *As*;
- 140 m slapjajā gāršā *Grs*, platlapu ārenī *Ap*;
- 130 m niedrājā *Nd*, mētru ārenī *Am*, šaurlapu kūdrenī *Ks*;
- 80 m slapjajā damaksnī *Dms*.

Izvērtējot faktiski iespējamo ietekmi uz ES nozīmes aizsargājamajiem biotopiem un īpaši aizsargājamo sugu atradnēm, kā arī iespējamās ietekmi samazinošos pasākumus, ņemts vērā teritorijas reljefs, kas nolasāms no reljefa modeļa, taču precīzi prognozēt ietekmi būs iespējams tikai projektēšanas gaitā, veicot ģeoloģisko izpēti un modelējot gruntsūdeņu plūsmas.

Susināšanas ietekme vērtēta attiecībā uz aizsargājamajiem biotopiem, kuri atkarīgi no paaugstināta gruntsūdens līmeņa (7140, 91E0*, 91D0*) un mežaudzēm slapjajņu un purvainņu augšanas apstākļu

⁶ Vadlīnijas sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificētiem ekspertiem par paredzētās darbības izvērtēšanu attiecībā uz meža ceļu būvniecību un meža meliorācijas sistēmu izveidi, atjaunošanu un pārbūvi. SIA ELLE. 2024. Pieejams: <https://www.daba.gov.lv/lv/media/22452/download?attachment>

tipos (Nd, Db, Lk, Dms, Vrs, Grs), identificējot teritorijas, kurās var samazināties potenciāls izveidoties šāda veida aizsargājamajiem biotopiem.

Esošajiem autoceļiem, kuru šķērsprofilā jau ir sāngrāvji, var būt nepieciešama pārbūve un tādā gadījumā arī iespējama sāngrāvju padziļināšana, tāpēc vērtēta arī potenciālās pārbūves ietekme uz apkārtējām teritorijām. Paliekoša ietekme uz hidroloģisko režīmu nav paredzama elektropārvades kabeļa izbūvei, jo pēc tā ierakšanas nav nepieciešama paliekoša teritorijas susināšana.

Tehnikas pārvietošanās un rakšanas darbi ūdensteču un ūdenstilpju krasta zonā var radīt pastiprinātu augsnes daļiņu ieskalošānu ūdensobjektos, radot ūdens saduļķojumu. Darbu laikā ūdensobjektos var nokļūt dažādu smērvielu, eļļas, naftas produktu, būvmateriālu u.c. piesārņojums, negatīvi ietekmējot ES nozīmes aizsargājamās saldūdeņu biotopus un citas ūdensteces. Uzdūļķojuma vai piesārņojuma gadījumā tas var izplatīties gan lejup pa ūdensteci, gan pie noteikta vēja virziena un straumes ātruma, arī augšup pa to. Šāda situācija iespējama lēni tekošās upēs, t.sk. teritorijā esošajā Sedas upē. Potenciāli negatīvi ietekmētā platība atkarīga no ūdens līmeņa ūdensobjektā, straumes ātruma, laikapstākļiem, vēja virziena un stipruma, gadalaika un ūdenī nonākušās vielas peldspējas.

Jāuzsver, ka daļēji pasākumi iespējamās ietekmes uz dabas vērtībām novērtšanai un samazināšanai jau veikti šī atzinuma izstrādes gaitā, vērtējot sākotnējo VES un infrastruktūras izvietojumu un sniedzot plānotājiem informāciju par konstatētajām dabas vērtībām, iespējamajiem alternatīvajiem VES un saistītās infrastruktūras novietojumiem, kā arī izskaidrojot pamatprincipus VES izvietojuma plānošanai, lai izvairītos no ietekmes uz dabas vērtībām. Joprojām prognozējamās ietekmes apkopotas 5. tabulā un secinājumu daļā.

Plānoto kabeļa trašu novietojums, cik iespējams, jāparedz plānoto un esošo pievedceļu nodalījuma joslās, neveidojot atsevišķus koridorus, tādējādi samazinot atmežošanai nepieciešamās platības. Kabeltrasēm, kas plānotas meža zemēs, paredzama pastāvīgas stigas uzturēšana atbilstoši normatīvajiem aktiem – vismaz 1,5 m attālumā no trasē esošā malējā kabeļa (paredzams, ka trases platums var sasniegt 10 m).

Plānotās infrastruktūras raksturojums, iespējamās ietekmes un tās mazinošie pasākumi apkopoti 5. tabulā.

5. tabula. Apsekoto VES novietņu un saistītās infrastruktūras iespējamās ietekmes raksturojums un pasākumi ietekmes samazināšanai

VES novietnes Nr. un ceļa Nr. kartē	Teritorijas raksturojums	Iespējamā ietekme uz aizsargājamiem biotopiem, ĪA sugām un dabas vērtībām, pasākumi ietekmes mazināšanai
VES 1 (7., 8. attēls)	<p>VES novietne un izbūves laukums plānots pārmitrās lauksaimniecības zemēs, skarot arī susinātas, jaunas līdz vidējvecuma bērzu, apšu, baltalkšņu audzes.</p> <p>Piebraucamais ceļš (no VES 5) plānots pa lauksaimniecības zemēm.</p> <p>Piebraucamais ceļš (no VES 3) plānots pa lauksaimniecības zemēm, šķērsojot arī Sedas upi.</p> <p>Piebraucamā ceļa B alternatīva no VES 9 pievedceļa plānota caur susinātām, jaunām līdz vidēja vecuma baltalkšņu, bērzu audzēm, izcirtumu un pieaugušu, koptu priežu, bērzu, egļu audzi.</p>	<p>Nav konstatētu aizsargājamu biotopu.</p> <p>Nav konstatētas ĪA sugu atradnes.</p> <p>Veicot pievedceļa izbūvi no VES 3, kas šķērso Sedas upi, nepieciešams izmantot atbilstoša diametra vai platuma caurteku, kas atbilst upes gultnes platumam, pie caurtekas iegrimis 20% no tās diametra vai platuma, ja tiek izmantota saplacināta caurteka. Konkrētajā vietā upes platums ir ap 4 m, tātad piemērota būtu 5 m plata caurteka. Optimālākajā gadījumā rekomendējama tilta izbūve, kas neskar upes gultni.</p> <p>Aptuveni 55 m attālumā no plānotā pievedceļa, lauka vidū apsekojuma laikā konstatēta dabas vērtība: dižkoks – parastā priede <i>Pinus sylvestris</i> (DV3), ar apkārtmēru 3,02 m. Pašreizējā pievedceļa novietojumā negatīva ietekme uz dižkoku nav sagaidāma.</p> <p>Kopumā VES novietnes un saistītās infrastruktūras vērtējums – iespējama <u>neliela negatīva ietekme</u> vai <u>nebūtiska ietekme</u>, ja tiek ņemti vērā ietekmi mazinošie pasākumi.</p>
VES 2 (14. attēls)	<p>VES novietne un izbūves laukums plānots aramzemēs.</p> <p>Piebraucamais ceļš (no krustojuma ar autoceļu P24 Smiltene – Valka) plānots pa lauksaimniecības zemēm.</p>	<p>Nav konstatētu aizsargājamu biotopu.</p> <p>Nav konstatētas ĪA sugu atradnes.</p> <p>Nav paredzama ietekme uz citām dabas vērtībām.</p> <p>Kopumā VES novietnes un saistītās infrastruktūras vērtējums – <u>nav paredzama negatīva ietekme.</u></p>

VES novietnes Nr. un ceļa Nr. kartē	Teritorijas raksturojums	Iespējamā ietekme uz aizsargājamiem biotopiem, ĪA sugām un dabas vērtībām, pasākumi ietekmes mazināšanai
VES 3 (10. attēls)	VES novietne un izbūves laukums plānots lauksaimniecības zemēs. Piebraucamais ceļš (no VES 2) plānots pa lauksaimniecības zemēm.	Nav konstatētu aizsargājamu biotopu. Nav konstatētas ĪA sugu atradnes. Nav paredzama ietekme uz citām dabas vērtībām. Kopumā VES novietnes un saistītās infrastruktūras vērtējums – <u>nav paredzama negatīva ietekme.</u>
VES 4 (12. attēls)	VES novietne un izbūves laukums plānots aramzemēs. Piebraucamais ceļš (no krustojuma ar autoceļu P24 Smiltene – Valka) plānots pa lauksaimniecības zemēm, šķērsojot arī briestaudzes vecuma līdz pieaugušas bērzu, priežu audzes.	Nav konstatētu aizsargājamu biotopu. Nav konstatētas ĪA sugu atradnes. Nav paredzama ietekme uz citām dabas vērtībām. Kopumā VES novietnes un saistītās infrastruktūras vērtējums – <u>nav paredzama negatīva ietekme.</u>
VES 5 (6., 7. attēls)	VES novietne un izbūves laukums plānots lauksaimniecības zemēs. Piebraucamais ceļš (no VES 1) plānots pa lauksaimniecības zemēm.	Nav konstatētu aizsargājamu biotopu. Nav konstatētas ĪA sugu atradnes. Aptuveni 75 m attālumā no plānotā pievedceļa lauka vidū apsekojuma laikā konstatēta dabas vērtība: dižkoks – parastā priede <i>Pinus sylvestris</i> (DV5), ar apkārtmēru 2,70 m. Negatīva ietekme uz dižkoku nav paredzama. Kopumā VES novietnes un saistītās infrastruktūras ietekme vērtējama kā <u>nebūtiska ietekme.</u>
VES 6 (5., 6. attēls)	VES novietne un izbūves laukums plānots aramzemēs. Piebraucamais ceļš (no krustojuma ar autoceļu A3 Inčukalns – Valmiera –	Nav konstatētu aizsargājamu biotopu. Nav konstatētas ĪA sugu atradnes. Apsekojumu laikā konstatētas dabas vērtības: lielu dimensiju koki – 30-40 m attālumā no plānotā VES izbūves laukuma divi parastie ozoli <i>Quercus robur</i> (DV12), parastais ozols <i>Quercus</i>

VES novietnes Nr. un ceļa Nr. kartē	Teritorijas raksturojums	Iespējamā ietekme uz aizsargājamiem biotopiem, ĪA sugām un dabas vērtībām, pasākumi ietekmes mazināšanai
	Igaunijas robeža) plānots pa esošu grants seguma ceļu un tālāk pa lauksaimniecības zemēm.	<p><i>robur</i> (DV13); aptuveni 25 m attālumā no plānotā piebraucamā ceļa, Ģērķu māju teritorijā, parastais ozols <i>Quercus robur</i> (DV10).</p> <p>Pašreizējā novietojumā plānotā infrastruktūra izvietota pietiekamā attālumā no kokiem, tos neskarot. Tomēr būvniecības laikā, transporta un materiālu pārvietošanas, pievedceļu un VES laukuma izbūves laikā pastāv iespēja, ka var tikt traumēta koku sakņu sistēma, stumbrs vai vainags.</p> <p>Lai izvairītos no iespējamās negatīvās ietekmes uz konstatētajiem lielu dimensiju ozoliem, darbu laikā nodrošināma koku aizsardzība, piemēram ar stumbru vairogiem un norobežojošām sētām ap kokiem vismaz 10 m rādiusā ap to stumbriem. Koku tuvumā neplānot smagās tehnikas pārvietošanos, materiālu novietošanu un grunts atbērtnes.</p> <p>Kopumā VES novietnes un saistītās infrastruktūras vērtējums – iespējama <u>neliela negatīva ietekme</u> vai <u>nebūtiska ietekme</u>, ja tiek ņemti vērā ietekmi mazinošie pasākumi.</p>
VES 7 (5. attēls)	<p>VES novietne un izbūves laukums plānots sausās, briestaudzes vecuma līdz pieaugušās, priežu mežaudzēs.</p> <p>Piebraucamais ceļš (no krustojuma ar VES 6 pievedceļu) plānots pa lauksaimniecības zemēm un aizaugušām lauksaimniecības zemēm, šķērsojot neliela, pamesta karjera vietu un pieaugušu priežu mežaudzi.</p>	<p>Nav konstatētu aizsargājamu biotopu.</p> <p>VES montāžas laukuma tuvumā, zemes vienības ar kad. apz. 94880090187, 1. nog. 1.kv., pieaugušā, vietām slapjā, priežu mežaudzē apsekojuma laikā uz vairāku izgāztu priežu sakņu atsegtās augsnes konstatētas ĪA un reti sastopamas sugas, alu spulgsūnas <i>Schistostega pennata</i>, atradnes. Lai gan konkrētā mežaudzē nav uzskatāma par ES nozīmes aizsargājamu meža biotopu, jo vēsturiski veiktas salīdzinoši apjomīgas izlases cirtes, daļa nogabala uzskatāma par sugas dzīvotni – tajā sastopamas piemērotas mitras ieplakas ar atbilstošu mikroklimatu un piemērots substrāts uz izgāzušos koku sakņu atsegtās augsnes.</p> <p>VES montāžas laukuma un tā pievedceļa izbūves rezultātā iespējama atsevišķu atradņu iznīcināšana, tomēr, galvenā koncentrācijas vieta, kas atrodas ap 80 m attālumā no plānotā VES</p>

VES novietnes Nr. un ceļa Nr. kartē	Teritorijas raksturojums	Iespējamā ietekme uz aizsargājamiem biotopiem, ĪA sugām un dabas vērtībām, pasākumi ietekmes mazināšanai
		<p>montāžas laukuma, tiktu saglabāta. Kopumā arī atsevišķo atradņu iznīcināšana lokālā mērogā uzskatāma par <u>vērā ņemamu negatīvu ietekmi</u>.</p> <p>Lai samazinātu iespējamo ietekmi uz aizsargājamās un retās alu spulgsūnas dzīvotni, VES izbūve meža masīvā, šķērsojot zemes vienības ar kad. apz. 94880090187, 1. nog. 1.kv., veicama tehnoloģiski iespējami šaurākajā atmežojamā koridora variantā.</p> <p>Aptuveni 70-90 m attālumā no plānotā pievedceļa vēsturiskās Liepnieku mājvietas tuvumā apsekojuma laikā konstatētas vairākas dabas vērtības: dižkoks – parastā liepa <i>Tilia cordata</i> (DV14), ar apkārtmēru 4,70 m, kā arī lielu dimensiju koki – parastais ozols <i>Quercus robur</i> (DV11), divas parastās liepas <i>Tilia cordata</i> (DV15 un DV16) un parastā kļava <i>Acer platanoides</i> (DV1). Pašreizējā novietojumā negatīva ietekme uz dabas vērtībām nav paredzama.</p> <p>VES laukuma un pievedceļa tuvumā, 20-30 m attālumā, konstatētas vēsturiskās ierakumu līnijas. Viena no ierakumu līnijām sākas pie VES izbūves laukuma un turpinās DA virzienā līdz Sedas upes ielejas nogāzei ~350 m garumā. Arī gar Sedas upes ielejas nogāzi un citviet meža masīvā, attālāk no plānotās infrastruktūras, digitālā reljefa modeļa kartē labi iezīmējas vēl vairākas ierakumu līnijas. Tādēļ, pirms būvniecības rekomendējama teritorijas izpēte, lai noskaidrotu vai apkārtņē nav saglabājušies sprādzienbīstami priekšmeti.</p> <p>Kopumā VES novietnes un saistītās infrastruktūras ietekme vērtējama kā <u>vērā ņemama negatīva ietekme</u> vai iespējama <u>neliela negatīva ietekme</u>, ja tiek ņemti vērā ietekmi mazinošie pasākumi.</p>
VES 8 (9. attēls)	VES novietne un izbūves laukums plānots aramzemēs.	<p>Nav konstatētu aizsargājamo biotopu.</p> <p>Nav konstatētas ĪA sugu atradnes.</p> <p>Nav paredzama ietekme uz citām dabas vērtībām.</p>

VES novietnes Nr. un ceļa Nr. kartē	Teritorijas raksturojums	Iespējamā ietekme uz aizsargājamiem biotopiem, ĪA sugām un dabas vērtībām, pasākumi ietekmes mazināšanai
	Piebraucamais ceļš (no krustojuma ar VES 9 pievedceļu) plānots caur izcirtumu un baltalkšņu audzi.	Kopumā VES novietnes un saistītās infrastruktūras vērtējums – nav paredzama negatīva ietekme.
VES 9 (9., 6. attēls)	<p>VES novietne un izbūves laukums plānots susinātās bērzu, baltalkšņu jaunaudzēs.</p> <p>Piebraucamais ceļš (no krustojuma ar VES 6 pievedceļu) plānots pa lauksaimniecības zemēm, skarot vidēja vecuma bērzu audzi.</p>	<p>Nav konstatētu aizsargājamu biotopu.</p> <p>Nav konstatētas ĪA sugu atradnes.</p> <p>Nav paredzama ietekme uz citām dabas vērtībām.</p> <p>Kopumā VES novietnes un saistītās infrastruktūras vērtējums – <u>nav paredzama negatīva ietekme.</u></p>
VES 10 (11. attēls)	<p>VES novietne un izbūves laukums plānots sausās bērzu, baltalkšņu jaunaudzēs aizaugošās lauksaimniecības zemēs.</p> <p>Piebraucamais ceļš (no krustojuma ar VES 14 pievedceļu) plānots pa bērzu, baltalkšņu jaunaudzēm aizaugošās lauksaimniecības zemēs.</p>	<p>Nav konstatētu aizsargājamu biotopu.</p> <p>Nav konstatētas ĪA sugu atradnes.</p> <p>Nav paredzama ietekme uz citām dabas vērtībām.</p> <p>Kopumā VES novietnes un saistītās infrastruktūras vērtējums – nav paredzama negatīva ietekme.</p>
VES 11 (12. attēls)	VES novietne un izbūves laukums plānots sausās līdz susinātās, jaunās līdz pieaugušās bērzu, baltalkšņu, priežu, egļu audzēs.	Aptuveni 100 m attālumā uz rietumiem no VES montāžas laukuma apsekojuma laikā konstatēts vidējas kvalitātes ES nozīmes aizsargājams meža biotops 91E0*_1 <i>Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži</i> , poligona Nr. 25TC182_12. Biotopā konstatēta ĪA ķērpja, kastaņbrūnās artonijas <i>Arthonia spadicea</i> , atradne. VES montāžas laukuma susināšanas

VES novietnes Nr. un ceļa Nr. kartē	Teritorijas raksturojums	Iespējamā ietekme uz aizsargājamiem biotopiem, ĪA sugām un dabas vērtībām, pasākumi ietekmes mazināšanai
	<p>Piebraucamais ceļš (no krustojuma ar VES 4 pievedceļu) plānots caur sausām līdz susinātām, jaunām apšu, bērzu audzēm un pieaugušu priežu mežaudzi.</p>	<p>gadījumā tiktu ietekmēts hidroloģiskais režīms lielākajā daļā biotopa poligona, kopumā aptuveni 0,6 ha platībā.</p> <p>Lai izvairītos no negatīvās ietekmes uz aizsargājamā aluviālā meža biotopa hidroloģisko režīmu, plānoto VES montāžas laukumu reljefa zemākajās vietās, pēc nepieciešamības, jāierīko uz uzbēruma, izvairoties no grāvju, kas dziļāki par 0,5 m, izbūves laukuma rietumu pusē.</p> <p>Pievedceļa trases tuvumā, ap 8 m no plānotā pagrieziena loka (atmežojamās platības) un 10 m no plānotā pievedceļa apsekojuma laikā konstatēta dabas vērtība: dižkoks – parastā priede <i>Pinus sylvestris</i> (DV4), ar apkārtmēru 2,78 m. Plānotais pievedceļš atrodas dižkoka aizsargjoslā, tuvāk kā 10 m no dižkoka vainaga projekcijas uz zemes (priedes gadījumā ap 15 m no koka stumbra). Izbūvējot pievedceļu pašreizējā novietojumā, iespējama negatīva ietekme uz dižkoku – sakņu sistēmas bojājumi, ceļa sāngrāvju izbūves rezultātā.</p> <p>Lai izvairītos no negatīvās ietekmes uz priedes dižkoku (DV4), projektēšanas laikā nepieciešams precizēt pievedceļa novietojumu, neplānojot ar ceļa izbūvi saistītus darbus – ceļa uzbēruma, sāngrāvju veidošanu, tehnikas pārvietošanos, materiālu krautuves, atbērtnes utml., dižkoka aizsargjoslā jeb vismaz ~15 m attālumā no koka stumbra. Tādējādi plānoto infrastruktūru rekomendējams attālināt no dižkoka vēl vismaz par 10 m. Vienlaikus dižkoka aizsargjoslas teritorijā vēlama koku un krūmu ciršana, attēnojot dižkoku un potenciāli pagarinot tā mūža ilgumu. Dižkoka novietojums un vainaga projekcija precizējama projektēšanas laikā, veicot topogrāfisko uzmērīšanu.</p> <p>Kopumā VES novietnes un saistītās infrastruktūras ietekme vērtējama kā <u>vērā nemama negatīva ietekme</u> vai iespējama <u>neliela negatīva ietekme</u>, ja tiek ņemti vērā ietekmi mazinošie pasākumi.</p>

VES novietnes Nr. un ceļa Nr. kartē	Teritorijas raksturojums	Iespējamā ietekme uz aizsargājamiem biotopiem, ĪA sugām un dabas vērtībām, pasākumi ietekmes mazināšanai
VES 12 (12. attēls)	<p>VES novietne un izbūves laukums plānots sausās, jaunās līdz vidējvecuma, bērzu, apšu, baltalkšņu, egļu jaunaudzēs.</p> <p>Piebraucamais ceļš (no VES 13) plānots pa pārmitrām lauksaimniecības zemēm.</p> <p>Kabeļlīnijas B alternatīva no VES 11 pievedceļa plānota caur sausām līdz susinātām, jaunām līdz pieaugušām bērzu un priežu mežaudzēm.</p> <p>(kabeļlīnijas alternatīva atmesta)</p>	<p>Aptuveni 30 m attālumā uz dienvidiem no VES montāžas laukuma atrodas labas kvalitātes ES nozīmes aizsargājams meža biotops 9010*_1 <i>Veci vai dabiski boreāli meži</i>, poligona Nr. 22AP116_404, kas vienlaikus ir ĪA sūnas, Hellera bārkstkausi (ķīļlape) <i>Crossocalyx hellerianus</i> (<i>Anastrophyllum hellerianum</i>), dzīvotne.</p> <p>Veicot VES montāžas laukuma izbūvi un tai nepieciešamo teritoriju atmežošanu pašreizējā novietojumā tiktu ietekmēts biotopa mikroklimats aptuveni 0,2 ha platībā. VES montāžas laukuma novietojums var palikt nemainīgs, jo pašreizējā situācijā paredzama tikai neliela ietekme uz biotopa mikroklimatu.</p> <p>Aizsargājamo meža biotopu aptuveni 120 m garā posmā šķērso ar VES 11 pievedceļu savienojošā kabeļlīnijas B alternatīva. Pieņemot, ka kabeļlīnijas izbūvei nepieciešama līdz 10 m plata atmežojamas stigas koridora izveide, tiktu iznīcināta 0,12 ha jeb 6,5% no poligona Nr. 22AP116_404 platības. Lai izvairītos no biotopu poligona Nr. 22AP116_404 platības zuduma atmežošanas rezultātā, rekomendējams atteikties no kabeļlīnijas B alternatīvas izbūves.</p> <p>Kopumā VES novietnes un saistītās infrastruktūras ietekme vērtējama kā <u>neliela negatīva ietekme</u>.</p>
VES 13 (11. attēls)	<p>VES novietne un izbūves laukums plānots pārmitrās, aizaugošās lauksaimniecības zemēs un susinātā pieaugušā bērzu mežaudzē.</p> <p>Piebraucamais ceļš (no VES 14) plānots pa pārmitrām, aizaugošām lauksaimniecības zemēm.</p>	<p>VES montāžas laukums astes daļa plānota susinātā, sekundārā pieaugušu bērzu mežaudzē, kas veidojusies vēsturiskajās lauksaimniecības zemēs, tādēļ tai šobrīd pietrūkst meža ilglaicības un dabiskam mežam raksturīgo sugu sastāva. Uz ziemeļiem vēl citi līdzīga vecuma priežu, egļu, bērzu nogabali. Daļā platību mežaudzes izslīkušas, tādēļ neatbilst ES nozīmes aizsargājama meža biotopa kritērijiem, tomēr mežaudzēs sastopams liels apjoms ar mirušo koksni un paaugstināts mitrums, kas rada iespēju ĪA sugu sastopamībai šajā vietā nākotnē.</p> <p>Aptuveni 120 m attālumā uz dienvidiem no VES 12 un VES 13 savienojošā pievedceļa un 150 m attālumā uz dienvidiem no VES montāžas laukuma atrodas iepriekš reģistrēts labas kvalitātes ES</p>

VES novietnes Nr. un ceļa Nr. kartē	Teritorijas raksturojums	Iespējamā ietekme uz aizsargājamiem biotopiem, ĪA sugām un dabas vērtībām, pasākumi ietekmes mazināšanai
		<p>nozīmes aizsargājams meža biotops 91D0*_1 <i>Purvaini meži</i>, poligona Nr. 18IK115_140, kas vienlaikus ir ĪA ķērpja, parazitiskās kladonijas <i>Cladonia parasitica</i> un gada staipekņa <i>Lycopodium annotinum</i> dzīvotne. Gar biotopu nesen atjaunots/izveidots meliorācijas grāvis, kas tieši ietekmē hidroloģisko režīmu praktiski visā tā platībā. Pašreizējā novietojumā papildus negatīva ietekme uz biotopa hidroloģisko režīmu, VES laukuma un pievedceļa susināšanas gadījumā nav sagaidāma, jo starp plānoto infrastruktūru un aizsargājamo biotopu atrodas esošs meliorācijas grāvis.</p> <p>Ap 60 m uz ziemeļiem no plānotā montāžas laukuma astes daļas, apsekojuma laikā konstatēta ĪA sugas, gada staipekņa <i>Lycopodium annotinum</i>, atradne. Pašreizējā novietojumā negatīva ietekme uz atradni nav sagaidāma.</p> <p>Nav paredzama ietekme uz citām dabas vērtībām.</p> <p>Kopumā VES novietnes un saistītās infrastruktūras ietekme vērtējama kā iespējama <u>neliela negatīva ietekme</u>.</p>
VES 14 (10., 11. attēls)	<p>VES novietne un izbūves laukums plānots pārmitrās, aizaugošās lauksaimniecības zemēs.</p> <p>Piebraucamais ceļš (no krustojuma ar VES 3 pievedceļu) plānots pa aramzemēm un aizaugošām lauksaimniecības zemēm.</p>	<p>Nav konstatētu aizsargājamo biotopu.</p> <p>Nav konstatētas ĪA sugu atradnes.</p> <p>Nav paredzama ietekme uz citām dabas vērtībām.</p> <p>Kopumā VES novietnes un saistītās infrastruktūras vērtējums – <u>nav paredzama negatīva ietekme</u>.</p>

VES novietnes Nr. un ceļa Nr. kartē	Teritorijas raksturojums	Iespējamā ietekme uz aizsargājamiem biotopiem, ĪA sugām un dabas vērtībām, pasākumi ietekmes mazināšanai
<p>Apakšstacijas "A" alternatīva un Elektroenerģiju uzkrājošo bateriju sistēmu (BESS) "A/1" alternatīva, zemes vienībā ar kad. apz. 94880090078 (8. attēls)</p>	<p>Apakšstacija un BESS plānota lauksaimniecības zemēs, tai piekļaujas vidējvecuma bērzu audzes.</p>	<p>Nav konstatētu aizsargājamu biotopu. Nav konstatētas ĪA sugu atradnes. Nav paredzama ietekme uz citām dabas vērtībām.</p> <p>Kopumā apakšstacijas alternatīvas vērtējums – <u>nav paredzama negatīva ietekme.</u></p>
<p>Apakšstacijas "B" alternatīva un elektroenerģiju uzkrājošo bateriju sistēmu (BESS) "B/1" alternatīva zemes vienībā ar kad. apz. 948801000708001. (7., 8. attēls)</p>	<p>Apakšstacija un BESS "B/1" alternatīva plānota bērzu apšu jaunuzdēs. Tai piekļaujas pāraugušas priežu, bērzu audzes.</p>	<p>Tieši blakus plānotajai apakšstacijas "B" alternatīvai un BESS "B/1" alternatīvai, tās austrumu pusē apsekojuma laikā konstatēts labas kvalitātes ES nozīmes aizsargājams meža biotops 9010*_3 Veci vai dabiski boreāli meži, poligona Nr. 25TC182_10, kas vienlaikus ir ĪA sūnas, Hellera bārkstkausiņas (ķīļlapes) <i>Crossocalyx hellerianus (Anastrophyllum hellerianum)</i>, dzīvotne. Biotops jau šobrīd ir spēcīgi susināts, tomēr tajā konstatētā ĪA sūnu suga norāda uz saglabājušos paaugstinātu mitrumu, kā arī biotopa poligona dienvidu daļa joprojām ir izteikti slapjāka.</p> <p>Apakšstacijas vai BESS alternatīvas izbūve pašreizējā novietojumā tieši blakus biotopam radītu negatīvu ietekmi uz tā mikroklimatu 1,3 ha platībā, kā arī apakšstacijas vai BESS laukuma susināšanas rezultātā tiktu papildu negatīvi ietekmēti biotopa hidroloģiskais režīms visā 2,2 ha lielajā biotopa platībā.</p> <p>Nav paredzama ietekme uz citām dabas vērtībām.</p> <p>Lai izvairītos no biotopa kvalitātes samazinājuma negatīvas hidroloģiskā režīma un mikroklimata ietekmes dēļ, nepieciešams pārvietot apakšstacijas alternatīvu un BESS</p>

VES novietnes Nr. un ceļa Nr. kartē	Teritorijas raksturojums	Iespējamā ietekme uz aizsargājamiem biotopiem, ĪA sugām un dabas vērtībām, pasākumi ietekmes mazināšanai
		<p>alternatīvu, plānojot to laukumam nepieciešamās izcērtamās platības ne tuvāk kā 50 m no biotopa poligona, kā arī veicot laukumu izbūvi uz uzbēruma, bez jaunu grāvju rakšanas vai esošo padziļināšanas, kas varētu radīt papildu negatīvu ietekmi uz biotopa poligonu.</p> <p>Kopumā apakšstacijas alternatīvas un BESS alternatīvas vērtējams – <u>būtiska negatīva ietekme</u> vai <u>nebūtiska ietekme</u>, ja tiek ņemti vērā ietekmi mazinošie pasākumi.</p>

- – Negatīva ietekme nav paredzama vai iespējama nebūtiska ietekme
- – iespējama neliela negatīva ietekme vai vērā ņemama negatīva ietekme, ja netiek veikti ietekmi samazinošie pasākumi
- – iespējama būtiska negatīva ietekme, rekomendēts ievērojami pārvietot VES un saistīto infrastruktūru vai atteikties no tās izbūves

Secinājumi un nosacījumi darbības veikšanai (dabas vērtību labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanas prasības un darbības, lai uzlabotu konstatēto sugu un biotopu stāvokli)

1. Atzinuma ietvaros izvērtēta ar VES parka "Valka" izveidi saistīto VES, transformatora apakšstacijas, bateriju bloka, pievedceļu un elektropārvades kabeļu izbūves ietekme uz aizsargājamām dabas vērtībām atzinumā formulētās izpētes teritorijas ietvaros.
2. Neliela daļa izvērtējuma teritorijas uz rietumiem no dzelzceļa līnijas Rīga – Valga, ietilpst Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā, tā neitrālajā un cita režīma zonā. Paredzētā darbība nav plānota citās valsts vai vietējas nozīmes ĪADT (*Natura 2000* teritorijās). Darbības īstenošana neradīs tiešu vai netiešu paredzamu negatīvu ietekmi uz ĪADT, kā arī mikrolieģumiem, kas izveidoti mežu vai purvu biotopu aizsardzībai. Paredzētās darbības īstenošana nerada draudus aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības mērķu nodrošināšanai vai aizsargājamo teritoriju integritātes nodrošināšanai nedz lokālā, nedz reģionālā mērogā.
3. Izvērtējot paredzētās darbības skartās teritorijas un tajās esošās dabas vērtības, identificētas ietekmes, kuras ir novēršamas, veicot dažādus pasākumus, un ietekmes, kuru novēršana nav iespējama vai ir būtiski ierobežota, ja paredzēto darbību realizē. Katrai VES novietnei un ceļa posmam, kā arī ar VES parka darbību saistītajiem objektiem, identificētas ietekmes un pasākumi to novēršanai norādīti 5. tabulā. Daļēji ietekmes jau novērstas, veicot apbūves laukumu un piebraucamo ceļu korekcijas pēc sākotnējā izvērtējuma.
4. Ietekmes uz ES nozīmes aizsargājamajiem biotopiem, kuras radīs paredzētās darbības izraisītas hidroloģiskā režīma, mikroklimata izmaiņas vai biotopu iznīcināšanu, atmežošanas rezultātā, reģionālā un nacionālā mērogā uzskatāmas par nebūtisku nelabvēlīgu ietekmi, taču lokāli meža masīva ietvaros – par vērā ņemamu nelabvēlīgu ietekmi. Lai iespējami samazinātu paliekošo negatīvo ietekmi, īpaša uzmanība vēršama uz VES stacijām un ar to saistīto infrastruktūru ar potenciāli vislielāko negatīvo ietekmi – VES 7, 11, augstsprieguma apakšstacijas alternatīva B, BESS alternatīva B/1.
5. Lai samazinātu iespējamo negatīvo ietekmi uz izvērtējuma teritorijā sastopamajām būtiski pārveidotajām ūdenstecēm, vietās, kur paredzēta ūdensteču šķērsošana, izbūvējot jaunus pievedceļus vai kabeļa trases, nepieciešams saglabāt brīvu ūdens plūdumu esošajā ūdensteces platumā, neveidot barjeras vai kāples, kā arī pēc darbu veikšanas atjaunot krastu veģetāciju, lai novērstu suspendēto augsnes daļiņu, kā arī dažādu lauksaimniecības platībās izmantoto augu aizsardzības līdzekļu un mēslojuma ienesi.
6. Lai nodrošinātu aizsargājamo sugu dzīvotņu un saudzējamo koku aizsardzību, atsevišķu VES izbūves laukumu un pievedceļu detalizētas projektēšanas un būvniecības laikā nepieciešams ņemt vērā konstatēto ĪA sugu atradņu vai augstas dabas vērtības koku izvietojumu. Detalizēta informācija par ĪA sugu un augstas dabas vērtības koku izvietojumu atrodama šī atzinuma 8., 9. un 10. punktā.
7. Lai nodrošinātu paredzētās darbības vietu tuvumā esošo dižkoku aizsardzību, objektu projektēšana un izbūve šiem kokiem piegulošajās platībās – tuvāk par 10 m no koka vainaga projekcijas uz zemes ir aizliegta; potenciālajiem dižkokiem nav rekomendējama. Tāpat, objektu izbūves laikā, īstenojami pasākumi, kas novērš iespējamo negatīvu ietekmi – koku vainaga, stumbra vai sakņu sistēmas bojāšanu.
8. VES izbūves laukumu, jaunbūvējamo pievedceļu un elektropārvades kabeļu trašu teritorijā esošās lielu dimensiju (>25 cm) kritālas un novāktie ekoloģiskie koki izcirtumos jāpārvieta uz

tuvāko mežaudzi, saskaņojot darbus ar zemes īpašnieku. Kritiskas un nocirsto ekoloģisko koku stumbri pārvietojami, iespēju robežās tos nesagarumojot.

9. Ja būvprojekta izstrādes laikā nepieciešams precizēt vai mainīt plānoto VES izbūves laukumu, pievedceļu vai elektroenerģijas pārvades tīklu (kabeļu) izbūves vietas, tad nepieciešams veikt atkārtotu izvērtējumu par precizēto vai izmainīto paredzētās darbības īstenošanas vietu iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamo sugu atradnēm un aizsargājamo biotopu platībām.

Atzinums sastādīts uz 44 lpp., ietverot 15 attēlus (kartes) un 5 tabulas. Atzinumam pievienots pielikums – 2025. gada apsekojumos konstatēto ES nozīmes aizsargājamo biotopu anketas uz 6 lpp.

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

Toms Daniels Čakars

Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperts

Eksperta sertifikāta **Nr. 182**, izsniegts par biotopu grupām: alas, atsegumi, kritenes (derīgs līdz 27.05.2029.), meži un virsāji (20.05.2027.), tekoši saldūdeņi un stāvoši saldūdeņi (derīgs līdz 11.11.2026.). Tālr. 26170817, toms.daniels@inbox.lv

Margita Deičmane

Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperte

Eksperta sertifikāta **Nr. 024**, izsniegts Dabas aizsardzības pārvaldē, eksperte tiesīga sniegt atzinumus par biotopu grupām: zālāji (derīgs līdz 14.06.2028.), sugu grupām: abinieki un rāpuļi (derīgs līdz 14.06.2028.). Tālr. 26444401, margita@environment.lv

Izmantotie informācijas avoti, metodikas, normatīvie akti un literatūra

1. Auniņš A (red.). 2013. Eiropas Savienības aizsargājami biotopi Latvijā. Noteikšanas rokasgrāmata. 2. papildināts izdevums. Latvijas Dabas fonds, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. Rīga. 320 lpp.
2. Ek T., Suško U., Auziņš R. 2002. Mežaudžu atslēgas biotopu inventarizācija. Metodika. Metodika dabisko un potenciālo dabisko meža biotopu noteikšanai. VMD. Rīga. 76 lpp.
3. Enerģētikas likums, Saeimā pieņemts 1998. gada 3. septembrī.
4. Ikauniece S. (red.). 2017. Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. 6. sējums. Meži. Dabas aizsardzības pārvalde. Sigulda. 167 lpp.
5. Liepiņa L. 2018. Īpaši aizsargājamās un reti sastopamās sūnu sugas Latvijā. Metodiskais materiāls, LVAF projekta "Dabas aizsardzības pārvaldes kapacitātes stiprināšana, nodrošinot jaunu sugu aizsardzības jomas ekspertu apmācību un paaugstinot profesionālo kompetenci DAP speciālistiem", Nr. 108/171 / 2017 ietvaros. 154 lpp.
6. Matlack, G.R., Litvaitis, J.A., 1999. Forest edges, in: Hunter, M.L. (Ed.), Maintaining Biodiversity in Forest Ecosystems. Cambridge University Press, pp. 210–233. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511613029.008>
7. Meiere D. 2018. Īpaši aizsargājamās un reti sastopamās sēņu sugas Latvijā. Metodiskais materiāls, LVAF projekta "Dabas aizsardzības pārvaldes kapacitātes stiprināšana, nodrošinot jaunu sugu aizsardzības jomas ekspertu apmācību un paaugstinot profesionālo kompetenci DAP speciālistiem", Nr. 108/171 / 2017 ietvaros. 88 lpp.
8. Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu".
9. Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi".
10. Ministru kabineta 2010. gada 30. septembra noteikumi Nr. 925 "Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības".
11. Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumi Nr.303. "Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi".
12. Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 940 "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu".
13. Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumi Nr. 350 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”.
14. Ministru kabineta 2023. gada 21. novembra noteikumi Nr. 674 "Noteikumi par dabas liegumiem".
15. Moen, J., Jonsson, B.G., 2003. Edge Effects on Liverworts and Lichens in Forest Patches in a Mosaic of Boreal Forest and Wetland. *Conserv. Biol.* 17, 380–388. <https://doi.org/10.1046/j.1523-1739.2003.00406.x>
16. Moisejevs R. 2018. Īpaši aizsargājamās un reti sastopamās ķērpju sugas Latvijā. Metodiskais materiāls, LVAF projekta "Dabas aizsardzības pārvaldes kapacitātes stiprināšana, nodrošinot jaunu sugu aizsardzības jomas ekspertu apmācību un paaugstinot profesionālo kompetenci DAP speciālistiem", Nr. 108/171 / 2017 ietvaros. 80 lpp.
17. Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu, Saeimā pieņemts 1997. gada. 11. decembrī.
18. Priede A. (red.). 2017. Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. 4. sējums. Purvi, avoti un avoksnāji. Dabas aizsardzības pārvalde. Sigulda. 207 lpp.
19. Rūsiņa S. (red.) 2017. Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. 3. sējums. Dabiskās pļavas un ganības. Dabas aizsardzības pārvalde, Sigulda, 432 lpp.
20. Sugu un biotopu aizsardzības likums, Saeimā pieņemts 2000. gada 16. martā.
21. Urtāns A. V. (red.). 2017. Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. 2. sējums. Upes un ezeri. Dabas aizsardzības pārvalde. Sigulda. 208 lpp.

22. Vadlīnijas sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificētiem ekspertiem par paredzētās darbības izvērtēšanu attiecībā uz meža ceļu būvniecību un meža meliorācijas sistēmu izveidi, atjaunošanu un pārbūvi. SIA ELLE. 2024. Rīga. 80 lpp.
23. Valainis U., 2018. Īpaši aizsargājamās un reti sastopamās vaboļu sugas Latvijā. Metodiskais materiāls LVAF projekta "Dabas aizsardzības pārvaldes kapacitātes stiprināšana, nodrošinot jaunu sugu aizsardzības jomas ekspertu apmācību un paaugstinot profesionālo kompetenci DAP speciālistiem", Nr. 108/171 / 2017 ietvaros. 72 lpp

Interneta resursi

24. Dabas aizsardzības pārvalde. Pieejams: www.daba.gov.lv.
25. Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēma OZOLS. Pieejams <https://ozols.gov.lv/ozols>.
26. Dabas datu krātuve Dabas dati. Pieejams: <https://dabasdati.lv/lv>.
27. ES nozīmes biotopu izplatības un kvalitātes apzināšanas un darbu organizācijas metodika. Dabas aizsardzības pārvalde. Pieejams: <https://www.daba.gov.lv/lv/media/4524/download>.
28. Latvijas reljefs. Nacionālā enciklopēdija. Pieejams: <https://enciklopedija.lv/skirklis/26548-Latvijas-reljefs>.
29. LĢIA. Ģeogrāfiskās informācijas sistēma. Pieejams: <https://kartes.lgia.gov.lv/karte>.
30. LVM GEO. Ģeogrāfiskās informācijas sistēma. Pieejams: www.lvmgeo.lv/kartes.
31. Ziņojums Eiropas Komisijai par biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā. Novērtējums par 2013.-2018. gada periodu. Ziņojuma kopsavilkums par dzīvotņu aizsardzības stāvokli. Pieejams: <https://www.daba.gov.lv/lv/media/5696/download?attachment>.
32. ZMNĪ. Meliorācijas kadastra informācijas sistēma. Pieejams: www.melioracija.lv.